10.071

1979 FEB 28

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXIV. ÉVFOLYAM

2. SZÁM

1979. FEBRUÁR

ÁRA: 1 FORINT

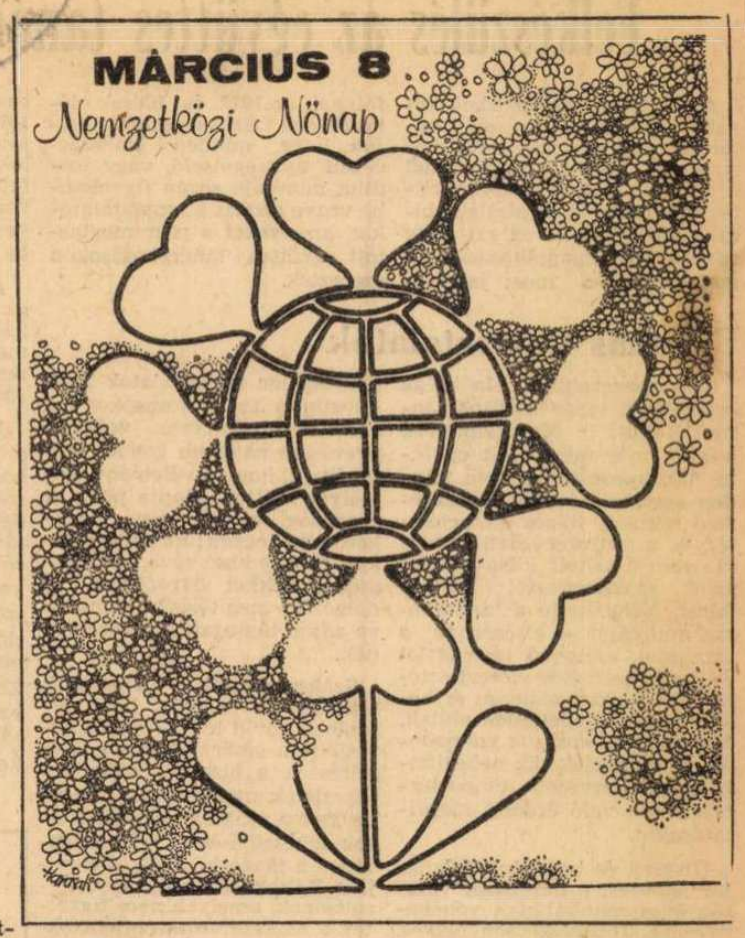

Reális terv — nagyobb erőfeszítések

Vezetők, aktívák tanácskozása a posta idei feladatairól

A középfokú postaszervek vezető beosztású dolgozói, párt-, KISZ- és szakszervezeti aktívái január végén ültek össze a postások szakszervezetének székházában, hogy értékeljék az V. ötéves terv elmúlt, középső évének eredményeit és felmérjék a mostani, negyedik év feladatait. Ennek során az MSZMP Központi Bizottságának 1978. december 6-i üléséről kiadott, ez időszakokra vonatkozó népgazdasági értékelését és irányelveit, valamint a hírközlés fokozottabb fejlesztését célzó 1977. évi minisztertanácsi határozatot kellett alapul venni.

Horn Dezső miniszterhelyettes szóbeli kiegészítését a központi bizottsági ülés megállapításaival kezdte. *Legfőbb feladat a népgazdaság egyensúlyának helyreállítása.* A posta szerepe kettős: egyrészt passzív, amennyiben a gazdasági ösztönzők és a fejlesztési lehetőségek szigorítása az ő gazdálkodására is kedvezőtlenül hat, másrészt aktív, amennyiben szolgáltatásainak javulása, terveinek maradéktalan teljesítése segíti a népgazdasági célok elérését. *Nehéz időszakba értünk*, de becsületes helytállással vállaljuk a ránk eső feladatot.

A posta *sajtóterjesztési* tevékenységét 1978-ban is az elmúlt évekhez hasonló dinamikus fejlődés jellemezte. Ezt a szolgáltatás minőségének javulása mellett a postás dolgozók áldozatkész munkájával lehetett elérni. A hírlapok árának több mint 40 százalékos emelkedése az elkövetkező időben komoly terhet ró a postára. Több mint 9 millió előfizetőtől kell magasabb előfizetési díjakat beszedni, az árusítás útján pedig mintegy 35 millió alkalmi vásárlónál kell alkalmazni az új árakat. Ezért fontos, hogy a múlt évi számszerű eredmények — átmeneti visszaesés után — végeredményben ne csökkenjenek. Különös figyelmet kell fordítani az expedíciók korszerűsítésére és arra, hogy a napi szállításnál jelentkező zavarok Budapesten megszűnjenek. A hírlapkézbesítők tehermentesítése végett további intézkedéseket kell tenni a hírlapok előreszállításának megszervezésére.

A *távbeszélő-szolgáltatás* helyzetének megítéléséhez abból kell kiindulni, hogy a tavalyi aktívaértekezlet milyen célokat tűzött ki ennek a súlyos helyzetbe jutott szolgáltatásnak a javítására. Ezek a célok a következőkben foglalhatók össze: a szolgáltatás minőségének javítása, a rekonstrukció elsőrendűsége, a karbantartás színvonalának emelése, a forgalmi torlódások csökkentése és a tömeges kábelbeázások hatásainak mérséklése.

A főközponti szaporulattal és a leszerelt központkapacitások pótlásával a rekonstrukciós terv kis mértékű túlteljesítéséről számolhatunk be, nagyobb mértékű volt a túlteljesítés az alközpontoknál. Ugyanakkor nem teljesült az előfizetők bekapcsolásának terve, ezért a tervév legfontosabb feladata az éves bekapcsolási terv teljesítésén felül az 1978-as év elmaradásának pótlása. A forgalmi torlódások csökkentésére kiadott utasítások eredményeként az átvett központok forgalomtechnikailag kifogástalanul működnek, az alközpontok elérhetősége pedig érezhetően javult. Mérséklődött a tömeges beázások hatása is.

Az elmúlt évben sokrétű kísérletezés folyt a *műanyagos kábelvédelemmel* kapcsolatban. Ezek a kísérletek nem hozták meg a várt eredményt. Ezért a posta fokozott ütemben kiterjeszti a túlnyomásos kábelvédelmet, továbbá tervpályázatot írt ki a föld alatti kábelhálózat hatásos védelmére.

A távbeszélő-szolgáltatásban a legkiemelkedőbb feladat a Minisztertanács határozatának értelmében a *terven felüli 45 ezres kapacitás* létesítése. Ezzel kapcsolatban a posta 4 nagyközpont építésére, valamint 18 konténerközpontra feladta a megrendelést. Az utóbbiakból egyet már ez év elején átadott az ipar, és az év folyamán még további ötöt szállít. A legfontosabb postai teendő most a szükséges átkérő- és előfizetői hálózat, valamint az egyéb feltételek megteremtése. A lakossági távbeszélő hozzájárulás bevezetése után e többletkapacitás belépése már *politikai kérdés és eszerint is kell kezelni.*

A miniszterhelyettes köszönetet mondott a vidéki igazgatóságoknak a budapesti kábelépítés és hibaelhárítás terén nyújtott megértő segítségükért. Felhívta azonban arra is a figyelmet, hogy ezen a téren nem elég hosszú távon tűzoltómunkára berendezkedni. A több mint 60 ezer fős postának *meg kell találnia a lehetőséget arra, hogy 2—3 év alatt olyan 5—600 fős építőkapacitás létesüljön*, mely e feladatot idejében, önállóan el tudja látni.

A posta *készletállományának* értéke a múlt évben mintegy 240 millió forinttal emelkedett. A készletnövekedés nem pusztán postai jelenség, a népgazdasági összesítések is jelentős emelkedésről szólnak. A postai készletek felhalmozásával kapcsolatban el kell határolni a külső tényezők miatt bekövetkezett és a belső gazdálkodási hibákból eredő készletemelkedéseket. Az előbbiekhez tartoznak a kábelárak emelkedése mellett a kiemelt beruházások importból beszerzett kábelei, amelyek a beruházási munkák elhúzódása, illetve átszervezése miatt az elmúlt év folyamán készletként megmaradtak, s előreláthatólag még 1979-ben is terhelni fogják a raktári állományt. Belső szervezési, koordinációs és egyéb hibák következtében is nőtt a készletállomány. Minthogy a most induló tervév az előző évinél kisebb ütemű növekedéssel számol, fokozott figyelmet kell fordítani a belső hibákból eredő készletfelhalmozás megszüntetésére.

A postaszervek nem fordítottak kellő gondot a *forgóeszközök* gyorsabb mozgatására, vagyis a követelések rövidebb idő alatt való behajtására, az elvégzett munkák bizonylatainak a számlálókhoz való gyors és folyamatos küldésére stb.

A jelenlegi gazdasági helyzetben különösen fontos, hogy *az üzem- és munkaszervezésben* rejlő lehetőségeket minél jobban kihasználjuk. A posta a szervezés feltételeit már 1965-ben megteremtette azzal, hogy az igazgatóságokon szervező egységeket hozott létre. A szervező apparátusok létrehozása azonban nem jelenti azt, hogy a vezetők mentesülnek a szervezés felelőssége alól.

A legtöbb feladat a munkaszervezésben vár ránk a jövőben. A munkaszervezés a munkaerő, munkatárgy, munkamódszer, munkaeszköz és munkakörülmények legkedvezőbb kapcsolatának kialakítására irányuló tevékenység. Ebből következik, hogy a munkaszervezés a munkahelyi vezetők feladata, hiszen a helyi tényezőkre — emberekre, eszközökre és körülményekre — ők képesek hatni. Az eredményesebb munkaszervezés személyi feltételeinek biztosítására a postán már 1976-ban megindult a munkaelemzői képzés. Eddig 42 fő végezte el a tanfolyamot. 1983-ig mintegy 250-re kell feltölteni ezt a létszámot. A munkaelemzők foglalkoztatása az eddigi tapasztalatok szerint nem kielégítő. Nem a képzettségüknek megfelelő munkakörbe helyezik őket, szaktudásukat nem hasznosítják a postaszervek vezetői.

A munkaszervezés egyik igen fontos tényezője a *teljesítménykövetelmények* alkalmazása. A posta létszámának 81 százaléka értékelhető normával. A postás dolgozók csaknem 60 százalékát kitevő forgalmi létszám 87 százaléka norma szerint dolgozik. A létszámnorma segítségével sikerült elérni a postahivatalok olyan magas fokú szervezettségét, hogy az elmúlt 2 évben végzett munkanapfelmérések csupán 3 százalék alatti munkahelyi veszteséget jeleztek. A műszak területén kevésbé jó a helyzet. A létszám 43 százalékát érinti a teljesítménykövetelmények valamilyen formája.

Ismeretes, hogy a feladatok minden szakágazatban folyamatosan nőnek, a létszámhiány feltöltésére nincs remény. Egyetlen módon lehet szolgáltatásaink színvonalát fenntartani, ha a veszteségek feltárásával, eredményesebb munkaszervezéssel, jobban dolgozunk.

A *kutató-fejlesztő* tevékenység terén különös jelentősége van a budapesti hálózat fejlesztési tervének és a helyközi hálózat országos forgalomirányítási tervének. A kutatási feladatok között olyan döntő fontosságú témák szerepelnek, mint az elektronikus távbeszélőközpontok gyártásának és üzemeltetésének előkészítése, a digitális technika alkalmazási lehetőségeinek kutatása, a mikrohullámú vagy esetleg az üvegszálas átviteltechnika alkalmazásának vizsgálata.

A *műszakpótlék* bevezetését a dolgozók örömmel fogadták. Hatására a délutáni, éjszakai és a folyamatos üzemű munkahelyeken a vasárnapi szolgálat ellátására is többen vállalkoznak. Vigyázni kell azonban, hogy a több műszakban csak a szolgáltatás érdekeinek megfelelő mértékben foglalkoztassuk a dolgozókat!

Az 1979. évre érvényes szabályozás szerint a tervezhető postai *bérszinvonal-növelés* 5,5 százalék. A bérfejlesztési keretek felhasználási irányelveit a posta a szakszervezettel egyetértésben határozta meg; azokhoz szigorúan alkalmazkodni kell.

A vezető állású dolgozók komplex jutalmazási feltételei a tervévtől aképpen változnak, hogy az utólagos elbírálásra eső rész 25 százalék helyett 50-re nő. Odaítélésénél különös jelentőséghez jut a létszám- és bérgazdálkodás, a munkaügyi rendelkezések betartása és a munkaügyi tevékenység színvonala.

A megnövekedett postai feladatok szükségessé teszik, hogy a munkaverseny-vállalásokban előtérbe kerüljenek a minőség javítására, a munkaidő jobb kihasználására, a munkaszervezés fokozására és a munkafegyelem javítására tett felajánlások.

A dolgozók jó munkahelyi közérzetéhez jelentős mértékben járulnak hozzá a biztonságos munkakörülmények, a szociális ellátottság, a munkahelyek kulturáltsága, a segítőkész, fegyelmezett munkahelyi közösségek. Tovább kell lépni az emberekkel való bánásmódban, a nyugdíjazásra való felkészítésben, a nyugdíjkorhatáron túli foglalkoztatás előkészítésében.

A személyzeti és oktatási munka terén a vezetői hármas követelmény alapján meg kell teremteni a jól felkészült vezetői tartalékok megfelelő körét. Széleskörű propagandával el kell érni, hogy a postai jellegű iskolákba minél több fiatal kerüljön, velük ösztöndíjszerződést kell kötni. A régi lehetőségeken felül élni kell az „ágazati szakmásítás" és a „fakultáció" lehetőségével.

A munkahelyi szintű ifjúsági parlamentek azt bizonyították, hogy lehet és kell számítani a postás fiatalokra.

Az 1979. évi *ellenőrzések* során a Minisztertanács és a tárca irányelveinek megfelelően kiemelt figyelmet kell fordítani az árintézkedések fegyelmezett végrehajtására (ez különösen a hírlapszolgálatban jelent megkülönböztető feladatot), a beruházási és szerződéses fegyelem megszilárdítására, a hatékony eszközfelhasználásra, a készletfelhalmozás mérséklésére, a munkaerő-gazdálkodás hatékonyságának növelésére, az ésszerű és takarékos gazdálkodásra, a rekonstrukció maradéktalan végrehajtására.

Egyöntetűen a feladatok vállalása csendült ki annak a 15 hozzászólónak a szavaiból, akik a 25 jelentkezőből szóhoz jutottak. Akiknek a meghallgatására nem futotta az időből, azok írásos észrevétele szerepel a jegyzőkönyvben.

A felszólalók a nehézségek között a bérezésre és a szociális ellátásra visszavezethető létszámfluktuációval, az anyag- és kábelellátás hiányosságaival, a jármű- és szállítási gondokkal, a szabadság kiadásának nehézségeivel, a szakoktatás kérdéseivel, a vélt Budapest-centrikus szemlélettel, az építési gépek hiányával, továbbá a központok kapacitásgazdálkodási nehézségeivel foglalkoztak.

Az észrevételekre adott válasz részint helyt adott a kifogásoknak, de sok esetben rámutatott az öntevékenyebb, vagy önkritikusabb magatartás szükségességére is.

Dr. Perczel György, az MSZMP KB alosztályvezetője hozzászólását szintén a Központi Bizottság december 6-i üléséről kiadott közleményben foglaltakkal kezdte. Részletesen ismertette, hogy a népgazdaság jelenlegi gazdasági helyzetét milyen külső és belső okok idézték elő, és mi a kivezető út, a követendő stratégia. Ez egyrészt meghatározza a jelenlegi időszak nehezebb feltételeit, másrészt kijelöli a posta teendőit is. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy a termelőágazatok fejlesztése olyan szakaszba érkezett, hogy azok csak az infrastruktúra lemaradásának felszámolásával és jelentős fejlesztésével építhetők tovább. Minthogy a hírközlés az infrastruktúra igen fontos és hatékony része, ezért *a Magyar Posta fejlesztése* is — átmeneti, nehezebb időszak után — *nagy jövő előtt áll.* Rámutatott végül a postai pártszervezetek politikai felelősségére és a gazdasági vezetésre gyakorolt hatásukra.

„A bába sokat tehet, de nem tőle függ, hogy milyen lesz a gyerek", mondta — nagy derültség mellett — *Besenyei Miklós* főtitkár, a postások szakszervezetének szerepéről. Mit tehet a szakszervezet? Javaslatokat tehet, részt vesz a tervek megvitatásában és a jóváhagyott tervek megvalósítását segíti a szakszervezeti apparátuson, a brigádmunka szervezésén, az agitáción keresztül. *Ez a feladat jelentős, igaz, nem látványos; a dolgos hétköznapok feladata.* Ezek után a főtitkár számba vette azokat az eredményeket, melyeket az 1978. év hozott a postás dolgozók részére. Megemlítette a személyi jövedelmek emelését, a műszakpótlék kiterjesztését, a szociális ellátás javítását, a hírlapkézbesítők pihenőnapját stb. A főtitkár a maga részéről is hangsúlyozta azoknak a feladatoknak a jelentőségét, melyeket a miniszterhelyettes is érintett, és a szakszervezet teljes támogatásáról biztosította a szakvezetést.

Az értekezleten a gazdasági, párt- és szakszervezeti vezetők, valamint az élenjáró szocialista brigádok vezetői vettek részt, a posta legfontosabb feladatairól elhangzott megállapítások azonban valamennyi postás dolgozót érintik. Az értekezlet résztvevőire tehát az a fontos feladat hárul, hogy a középfokú postaszerveknél február 28-ig megtartandó aktívaértekezleteken — sőt a mindennapi beszélgetések alkalmával is —, tájékoztassák a dolgozókat az elhangzottakról és személyes példamutatásukkal is ösztönözzenek a jobb, eredményesebb munkára.

Dr. Szőke János

Dr. Perczel György, az MSZMP KB alosztályvezetője, Besenyei Miklós, szakszervezetünk főtitkára, Horn Dezső miniszterhelyettes, posta-vezérigazgató

Felkészülés az együttes tanácskozásra

Az üzemi demokrácia továbbfejlesztéséről hozott határozat végrehajtása során valamennyi postaigazgatóságnál és középfokú postaszervnél létre kell hozni a bizalmiak, bizalmiküldöttek és az szt vagy szb együttes tanácskozását. Ez megtörtént, s most javában folynak az 1979. évi ülések előkészületei. Szükségesnek tartjuk, hogy minden szakszervezeti tisztségviselő, vagy testület munkája során figyelembe vegye azokat a tapasztalatokat, amelyeket a már megtartott együttes tanácskozásokon szereztek.

Felemás tapasztalatok

Szakszervezetünk elnöksége értékelte a tanácskozások tapasztalatait. Megállapította, hogy a már megtartott együttes tanácskozásokra nem minden esetben készült a szakvezető részéről írásos előterjesztés, és a szakszervezeti bizottság sem készített írásos kiegészítőt, szakszervezeti állásfoglalást. Nehezítette a tanácskozás munkáját — elsősorban a bizalmiak cselekvő részvételét —, hogy az írásos előterjesztések sok helyen nehezen érthetők, nagy terjedelműek voltak, és indokolatlanul sok számadatot tartalmaztak. Ez nehezítette a szakszervezeti csoportértekezleten való érdemi megvitatásukat.

Újszerű és bonyolult feladatot jelentett a gazdasági vezetők éves munkájának véleményezése. Többségükben helyes, körültekintő észrevételekkel, tárgyilagos bíráló megjegyzésekkel véleményezték a szakszervezeti bizottságok a vezetők éves munkáját, de voltak kedvezőtlen tapasztalatok is. A következő tanácskozásokon a vezetők munkájának véleményezésére nagyobb gondot kell fordítani, hogy a vélemény személyre szóljon, alapja pedig a gazdasági vezető éves tevékenysége legyen; az éves munkát figyelembe véve, a pártszervezetekkel egyeztetve, a dolgozók megítélésére alapozva adjon támogatást a vezetőknek.

Szakszervezeti szerveink többször is jelezték, hogy általában rövid idő áll rendelkezésükre a tanácskozások előkészítésére, a bizalmi csoportértekezletek megtartására; nemegyszer a szakmai előterjesztések elkészüléséhez kellett igazítani a tanácskozások időpontját. Voltak szakszervezeti bizottságok, amelyek nem figyeltek a szakszervezeti csoportokban folyó vitára, ennek tapasztalatait nem összegezték, és az szb munkája során figyelmen kívül hagyták, alig-alig hasznosították a döntésekben.

Miként lehetne jobban?

Az eredményes együttes ülés feltétele az alapos, jó előkészítés. Körültekintéssel kell elkészíteni az együttes ülés elé kerülő napirend írásos anyagait. Rövid, közérthető előterjesztéseket kell készíteni, amelyek világosan tartalmazzák a célokat, törekvéseket és a tervezett intézkedéseket. Az írásos anyagoknak elő kell segíteniük, hogy a bizalmiak és a postás dolgozók megértsék és magukévá tegyék az egyes témákkal kapcsolatos elképzeléseket, megismerjék a lehetőségeket és a tervezett intézkedéseket. Ösztönözniük kell véleményalkotásra, javaslattételre. Ezért helyes, ha az előterjesztések alternatív javaslatokat is tartalmaznak, jelezve az egyes intézkedések előnyeit, esetleg hátrányait.

A dolgozók vitájának helyes irányú befolyásolását kell, hogy szolgálja a szakszervezeti bizottságnak az anyaghoz készített kiegészítése, illetve állásfoglalása. Ezt csatolni kell a gazdasági vezető által készített írásos anyaghoz. Az szb által készített állásfoglalás célja az, hogy ebben összegezze a testület véleményét; megfogalmazza a gazdasági vezetők javaslataira vonatkozó esetleges észrevételeket. Ha a szakszervezeti bizottság a szakmai írásos anyag készítése során érvényesíteni tudta javaslatait, és így az tartalmazza a dolgozók jogos igényeit, akkor az szb állásfoglalása csak ezt az egyetértést rögzítse.

Az együttes ülést megelőző vitán (bizalmi csoportértekezleten), majd az együttes ülésen is a gazdasági vezetés által készített írásos anyag tervezetét és az szb azzal kapcsolatos állásfoglalását kell előterjeszteni. Ez a módszer elősegíti, hogy a dolgozók törekvéseit valóban mérlegeljék a döntés előtt. Ezért nagyon fontos, hogy a szakszervezeti bizottságok mindenütt figyelemmel kísérjék és befolyásolják a szakszervezeti csoportokban folyó vitákat. Gondoskodjanak a viták tapasztalatainak összegezése után arról, hogy a dolgozók többségének álláspontja érvényesüljön az szb előterjesztésében és a határozatban. Ha a dolgozók érzik, hogy jogos észrevételüket, javaslatukat figyelembe veszik a döntéseknél, akkor ez fokozza aktivitásukat. A szakszervezeti csoportokban folyó viták csak akkor eredményesek, ha a vitát vezető bizalmiak alaposan ismerik a napirendre kerülő témákat és megfelelő idő áll rendelkezésükre a vitához. Helyes és jó gyakorlat az, ha az iszt. (szb) tagjai több szakszervezeti csoportértekezleten személyesen vesznek részt a vitákban. Az igazgatósági szakszervezeti tanácsoknál, ahol bizalmiküldöttek vannak jelen az együttes tanácskozáson, rendszeres kapcsolat kell, hogy kialakuljon a bizalmiküldöttek és a többi bizalmi között. Fontos, hogy a bizalmiküldöttek ismerjék és képviselni is tudják a dolgozótársaik akaratát.

Az együttes ülések után a bizalmiak, bizalmiküldöttek a hozott döntésekről csoportértekezleten tájékoztassák a dolgozókat és mozgósítsanak eredményes végrehajtásukra.

Véleményezés, egyetértés, döntés

A határozat értelmében — az ésszerűség is ezt diktálja —, együttes üléseket évente két, esetleg három alkalommal kell tartani. Az együttes ülések egységes rendjének kedvéért az iszt-, illetve szb-titkároknak a következő csoportosítást ajánlottuk:

Az első ülésen, február 28-ig, terjesszék elő — véleményezési joggal — az előző évi terv teljesítéséről szóló igazgatói beszámolót és az 1979. évi tervfeladatokat, ezzel összefüggésben a gazdasági vezetők éves munkájának értékelését, véleményezését. Egyetértési joggal az 1979. évi bérfejlesztés felhasználásának főbb elveit, arányait, valamint — döntési joggal — tárgyalják meg az 1979. évi munkavédelmi és szociálpolitikai tervfejezetet.

A második ülésen, lehetőleg március 31-ig terjesszék elő — véleményezésre — a Magyar Posta Kollektív Szerződése 1978. évi végrehajtásáról szóló beszámolót és a módosítás tervezetét, valamint a posta 1978. évi szociálpolitikai tervének értékelését.

Egyetértési joggal tárgyalják meg a részesedési, jóléti és kulturális alap felosztását, valamint a postaszerv 1978. évi munkavédelmi és szociálpolitikai tervének értékelését. E tanácskozáson tárgyalják meg — döntési joggal a postaszervi *függelék* 1978. évi végrehajtásának értékelését és tegyenek javaslatot a módosításra, továbbá ugyancsak döntési joggal tárgyalják meg a segélyezési, a szociális, a kulturális sport- és üdülési feladatok 1978. évi teljesítését. Tegyenek javaslatot 1979-re, a fenti célokat szolgáló pénzösszegek felhasználására. (Ez utóbbira vonatkozóan az szb-nek a szakvezető véleményét előzetesen ki kell kérnie.)

Az együttes ülés munkáját az eddiginél átgondoltabban kell beilleszteni a tervkészítés menetébe, úgy, hogy annak érdemi befolyásolás ne maradjon el.

Napjainkban a fő figyelmet a postás dolgozókkal közösen hozott döntésekre, állásfoglalásokra, az 1979. évi terv maradéktalan teljesítésére, az elhatározott életszínvonal-politikai célok anyagi megalapozására kell, hogy fordítsuk. Ezt a célt szolgálja az üzemi demokráciának, az együttes ülések tartalmi munkájának fejlesztése. Ehhez viszont az eddigieknél egységesebb, az alapvető célt jobban elősegítő gyakorlatot kell kialakítani.

Rabi János

Kedves Előfizetőnk!

Már mint a hírlapokat terjesztő szervezetnek, a postának dolgozói is tudomást szerezhettek arról, hogy az újságok ára megnövekedett. Ez alól a Postás Dolgozó sem lehet kivétel. Februártól kezdve lapunk példányonkénti ára 1 forint lett, ezt az összeget tüntettük fel a címoldalon is. Mindemellett a folyó évben az árváltozás nem érinti előfizetőinket, a régi és az új ár különbözetét szakszervezetünk magára vállalta.

Felhívjuk viszont az alapszervezetek és az egyéni előfizetők szíves figyelmét arra, hogy a jövő évtől kezdve lapunkat az újonnan megállapított áron bocsátjuk rendelkezésükre. Az egész évre szóló előfizetés díja tehát 12 forint lesz.

Szerkesztőség

NEMZETKÖZI HÍREK

A KÖZALKALMAZOTTAK és Rokonszakmabeli Dolgozók Nemzetközi Szövetségének Végrehajtó Bizottsága február 19—23. között Budapesten tartotta 22. ülését.

A nemzetközi szövetség — mint az SZVSZ szakmai szervezete — 24 milliós taglétszámával összefogja az állami hivatalok, a kommunális, az egészségügyi, a posta és a hírközlés, a bankok és az állami társadalombiztosítási hivatalok dolgozóinak szakszervezeteit. A szövetségen belül öt szakmai bizottság működik. Szakszervezetünk a 3 milliós taglétszámú Postai Távközlési Szakmai Bizottsághoz tartozik.

A végrehajtó bizottság 20. ülését a Közalkalmazottak Szakszervezete, az Orvosegészségügyi Dolgozók Szakszervezete, a Postások Szakszervezete, a Helyiipari és Városgazdálkodási Dolgozók Szakszervezete és a Kereskedelmi, Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezete közösen szervezte. Az ülésen mintegy 30 külföldi és 15 hazai tisztségviselő vett részt.

AZ OSZTRÁK Posta- és Távíróalkalmazottak Szakszervezeti Szövetsége május 14—17 között tartja 9. kongresszusát Bécsben. A kongresszusra meghívták szakszervezetük vezetőségi küldöttségét. Az osztrák társszervezetünkkel 1975 óta van kapcsolatunk.

A JAPÁN Távközlési Szakszervezet (290 ezer tagot képvisel) 31. országos szövetségi ülésén legfontosabb követelésként a foglalkoztatási biztonságot jelölte meg. Japánban a távolsági és helyi telefonösszeköttetések teljesen automatikusak. Az új telefonállomások és összeköttetések létesítésére egyre több magánvállalkozó akad. Növekszik az alkalmazottak nyugtalansága, nem látják biztosítva a jövőben foglalkoztatásukat. A szakszervezet új szolgáltatások bevezetésére, a munkaidő csökkentésére és a dolgozók átképzésére törekszik.

Krakk József

Az 1978. évi ifjúsági parlamentek tapasztalatai

Az MT, SZOT és a KISZ KB határozata értelmében 1978-ban (okt. 15. és dec. 15. között) ismét megrendezték a munkahelyi szintű ifjúsági parlamenteket, az üzemi demokrácia új és sajátos ifjúsági fórumait. A tanácskozások célja volt a fiatalok közéleti tevékenységének kibontakoztatása, az üzemi demokrácia továbbfejlesztése és az eszmeipolitikai nevelés.

Első alkalom volt, hogy a fiatalok új előírások szerint tanácskoztak. Értékelték az 1976. évi parlamenteken elhangzott javaslatok megvalósításának helyzetét, gyakorolták az 1979—80. évre szóló intézkedési tervekre vonatkozó egyetértési jogukat. Állást foglaltak az 1978. évi ifjúságpolitikai munkáról szóló beszámoló elfogadásában, valamint a pénzeszközök ifjúságpolitikai célokra történő felhasználásáról.

A fórumok azt a célt is szolgálták, hogy a fiatalok megismerjék az V. ötéves terv munkahelyi célkitűzéseinek időarányos végrehajtását és biztosítsák a fiatalok mozgósítását a megoldásra váró feladatok megvalósítására. A tanácskozásokon lehetőség nyílt a KISZ-jogosítványok ismertetésére is.

Szakszervezetünk titkársága 1978. augusztusában irányelvet adott ki a parlamentek megszervezésére, lebonyolítására, s ezt a központi vezetőség, az ifjúsági bizottság és az apparátus tagjai időben megkapták. A vezérigazgatói utasítás és az intézkedési terv összhangban volt és augusztusban eljutott a szervezőkhöz, így megteremtődött annak feltétele, hogy a tanácskozások megfelelő színvonalon legyenek előkészítve, lebonyolítva.

Az üzemek, hivatalok, postaszervek határidőre elkészítették a parlamentek megtartásának ütemtervét, melynek alapján elkezdődhetett az operatív munka.

A posta területén megrendezett 235 ifjúsági parlamentből 120 fórumon a központi vezetőség és az apparátus tagjai személyes jelenlétükkel, hozzászólásaikkal segítették a tanácskozások munkáját. Néhány tervükben jó és célszerű kezdeményezés volt, hogy az anyagokat írásban minden fiatal részére eljuttatták, vagy kibővített KISZ-taggyűléseken lehetőséget biztosítottak a tanulmányozásukra, a vélemények kialakítására.

Az előkészítő munka során a legtöbbet vitatott kérdés az ifjúsági alap kezelése és a tanácskozás elé terjesztés formája volt. A felmerült vitás kérdéseket sikerült a fórumokon tisztázni. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy a Postavezérigazgatóság a sajátosságok figyelembevételével készítsen egy egységes irányelvet az ifjúsági alapok kezelésére vonatkozóan.

A parlamentek sikerének egyik legfontosabb feltétele a fiatalok aktív részvétele volt. A 30 éven aluli dolgozók közül 11 526 fiatal vett részt (54 %) a tanácskozásokon és 2309 fő (20 %) szólt hozzá és mondta el véleményét, javaslatait. Az 1976. évi parlamentekhez viszonyítva a résztvevők száma nőtt — a postás fiatalok száma is nőtt —, ennek ellenére a részvételi arány alacsony volt, a felszólalások száma pedig csökkent.

Hasznosítsuk a tapasztalatokat!

A számok ismeretében korántsem lehetünk elégedettek és a jövőre vonatkozóan a tapasztalatok alapján le kell vonni a szükséges konzekvenciákat.

Az előző két parlament tapasztalatait hasznosítva egységesebb összhang és munkamegosztás alakult ki a gazdasági és társadalmi szervek vezetői között. A beszámolókat, intézkedési terveket és az ifjúsági alapok szétosztását a KISZ és a szakszervezeti szervek előzetesen véleményezték és részt vettek az előkészítő, mozgosító munkában, valamint a fórumok lebonyolításában, megszervezésében. Az előkészítő munka hatékonysága nőtt, színvonala emelkedett, de nem járt kellő eredménnyel. Találkoztunk olyan hiányosságokkal, amelyek nagymértékben hozzájárultak a fiatalok alacsony megjelenési arányához.

A fórumokat szervezők, a fiatalok létszámára való tekintet nélkül, valamennyi érdekelt részvételének lehetőségét biztosították. Meghívták az üzem, hivatal, postaszerv állományába tartozó gyermekgondozási segélyen levő fiatal anyákat, a sorkatonai szolgálatot teljesítőket. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy néhány területet kivéve az állományon kívüli, meghívott dolgozók nem vettek részt a parlamenteken.

A tanácskozásokra jellemző volt a baráti légkör és hangulat. Néhány tanácskozáson kedves színfolt volt, hogy a fiatalokat rövid műsorral köszöntötték. Kitüntetéseket adtak át a kimagasló gazdasági és társadalmi munkát végző fiatalok részére, több helyen volt szavalat és vetélkedő. A fiatalok felkészültek hozzászólásaikra, ezt az elhangzott javaslatok, észrevételek jól bizonyítják, továbbá azt is, hogy a közös munka részesei akarnak lenni, hasznosan, tartalmasan szeretnének élni és dolgozni. Az ifjúságpolitikai tervek, határozatok megvalósítását igen komolyan veszik és ha kell, számon is kérik vezetőiktől.

Elég sok helyen találkoztunk a felszólalások között a termelési tanácskozások hatáskörébe tartozó észrevételekkel. Ezért meg kell vizsgálni a termelési tanácskozások jelentőségét, hatékonyságukat, az anyag- és gépkocsi-ellátottság kérdéseinek tisztázását. Meg kell keresni az évek óta fennálló gondok megoldását, hogy a fiataloknak ne kelljen két év múlva ugyanezekkel a problémákkal, a termelési tanácskozásra tartozó gondokkal foglalkozniuk. A vitákban elhangzottak azt is bizonyítják, hogy a fiatalok elsősorban dolgozni szeretnének és ehhez kérik a feltételek biztosítását.

A hozzászólások számának csökkenése egyrészt magyarázható azzal, hogy a fiatalok nem rendelkeznek kellő ismeretekkel, nincsenek tisztában a lehetőségeikkel, másrészt pedig nem látják értelmét az észrevételek megtételének. Már 1976-ban is és azóta már más fórumokon is elmondták véleményüket, de nem történt előrelépés, változás.

A viták középpontjában lényeges társadalompolitikai kérdések, a munkahely és közösség egészét érintő problémák szerepeltek.

A felszólalók sok helyes javaslatot tettek a munka hatékonyságának megjavítására, a hatékonyság és gazdaságosság fokozására. Reméljük, hogy a gazdasági vezetők a munkahelyeken megszívlelik és megfontolják az elhangzottakat.

Sokan foglalkoztak a munkafegyelem, munkaszervezés minőségi javításával, az anyagellátással és a szellemi tartalékok jobb kihasználásával. A viták során szó esett a munkamorálról, a rossz vezetői stílusról, a fiatalok ambícióját letörő magatartásról. Megállapíthatjuk, hogy a szervezettebb, hatékonyabb munkavégzés és a tartalékok feltárása érdekében a vezetőknek konkrétan meg kell ismerniük a fiatalok szakmai képességét és eredményesebben kell kamatoztatni szellemi tőkéjüket. A szakmai felkészültséget nem szabad a munkaviszonyban eltöltött idő függvényébe állítani.

A tartalékok feltárása során nem szabad figyelmen kívül hagyni a fiatalok tennivágyását, alkotókészségüket, a termelő munkához való viszonyukat és az új iránti fogékonyságukat. A fiatalok örömmel dolgoznak a szocialista munkaverseny szellemében, de korántsem használnak ki minden lehetőséget. Az Alkotó Ifjúság Pályázat továbbfejlesztésével még gazdaságosabbá, eredményesebbé lehet és kell tenni a tervfeladatok végrehajtását.

Bízzunk jobban a fiatalokban!

A parlamenteken szerzett tapasztalatok alapján úgy érezzük, hogy a káderutánpótlási és képzési tervben a vezetői beállításoknál fokozott figyelmet kell fordítani a tehetséges és képességeik alapján alkalmas fiatalokra. Bízni kell a fiatal nemzedékben, hisz ők a jövő letéteményesei. Hozzászólásaikból kitűnik, tudják, hogy személyes érvényesülésük, élet- és munkakörülményeik javulása szorosan összefügg a társadalom fejlődésével és saját munkájukkal.

A viták során a felvetett kérdésekre a válaszokat a helyszínen megkapták a fiatalok. Néhány észrevételre az igazgatóságok írásban megadták a választ. A felszólalásokból 40 megválaszolásra vár a Postavezérigazgatóságon, pedig a válaszadásnak 30 napon belül meg kellett volna történnie.

Összegezve megállapíthatjuk, hogy a tanácskozások elérték céljukat, a fiatalok közéleti tevékenységének kibontakoztatásául szolgáltak. Továbbfejlődött az üzemi demokrácia, a fiatalok politikai, szakmai nevelésének és mozgósításának színterévé vált. A közös gondokról, teendőkről beszélgettek a fiatalok a gazdasági vezetőkkel.

A parlamenten elhangzott beszámolók és intézkedési tervek a vonatkozó előírások szellemében készültek és a mai követelményeknek megfeleltek.

A fiatalok aktivizálásában, mozgósításában körültekintőbb, hatékonyabb intézkedésekre lett volna szükség a gazdasági és társadalmi vezetők részéről annak érdekében, hogy több fiatal jelenjen meg a tanácskozásokon.

A joggyakorláshoz szükség volt a munkahelyi távlati tervek és a közeljövőre szóló intézkedési tervek helyes értelmezésére, ismeretére. A tájékozottság biztosításában nagy szerepet játszott a KISZ és a szakszervezetek együttes segítése. Előzetes tájékoztató munkájukra csakúgy, mint a közös részvételre a tanácskozások lebonyolításában és a javaslatok, tervek megvalósításának szorgalmazásában.

A parlamentek hangulatában, tartalmukban jelentős fejlődés tapasztalható. Előtérbe került az ifjúságpolitikai jogok reális gyakorlása. Ahhoz, hogy az ifjúságpolitikai munka tovább fejlődjön, a mindennapi munkába beépüljön és annak szerves részévé váljon, komoly, összehangolt és lelkiismeretes munkára van szükség, mind a gazdasági vezetők, mind a társadalmi aktivisták részéről.

Az 1978. évi ifjúsági parlamenteken elhangzott javaslatok, észrevételek összegezésével, a szükséges konzekvenciák levonásával és a tapasztalatok felhasználásával kell hozzájárulni az elkövetkezendő időszak politikai és gazdasági feladatainak teljesítéséhez.

Kovács Zoltánné

Az 1979. évi bérfejlesztés

Szigorúbb bérszabályozás

A postás dolgozók körében eléggé nagy volt a bizakodás és eléggé elterjedt, hogy 1979-ben az eddigieknél nagyobb mértékű bérfejlesztésre lesz lehetőség. Ez a várakozás nem volt alaptalan, hiszen már szakszervezetünk X. kongresszusa nemcsak megállapította, hanem feladatként is meghatározta a postások bérelmaradásának a megszüntetését, vagy legalábbis jelentős csökkentését. Ma már a lemaradás eléggé jelentős, figyelembe véve a tárcán, illetőleg a népgazdaságon belüli azonos, vagy hasonló munkaköröket. Ezt a helyzetet a posta a saját éves bérfejlesztési lehetőségéből eddig sem, és a jövőben sem tudja megoldani. Ehhez a felsőbb állami és mozgalmi szervek segítsége szükséges, vagyis hogy a posta nagyobb összegű központi támogatásban részesüljön. Ennek jogosságát ma már minden szinten elismerik. Ennek ellenére már előljáróban meg kell mondani, hogy erre most nincs mód, nem azért, mintha a postás dolgozók bérhelyzete nem indokolná, hanem a népgazdaság jelenlegi helyzete nem teszi lehetővé.

Ettől az évtől a vállalatoktól még szigorúbb bérgazdálkodást követelnek meg. Ezért módosították a vállalatok 1979. évi bérszabályozását, függetlenül attól, hogy bértömeg- vagy bérszínvonal-gazdálkodást folytatnak. A szigorítás lényege az, hogy az eddigiekkel szemben megszüntettek mindenféle kivételeket. A másik jelentős változás, hogy a központi szabályozás keretében a vállalatoknál ma 4 százalék lehet a biztosított bér. Az év során ennél magasabb béremelést csak azok a vállalatok tudnak megvalósítani, amelyek gazdasági eredményei ezt lehetővé teszik. Az országos szintű egy főre eső átlagkereset növekedése az előbbieknél magasabb, mintegy 6 százalék. Ez abból adódik, hogy tavaly több olyan intézkedés történt, amelynek ez évre is van kihatása. Ilyen pl. a műszakpótlék bevezetése, illetve kiterjesztése. Jelentős tényező továbbá a nyugdíjaknak ez év elejétől történt megemelése.

Ezeket az előzményeket és összefüggéseket mindenkinek jó ismernie, mert itt nem arról van szó, hogy a posta és szakszervezetünk vezetése nem képviselné, vagy nem tartaná jogosnak a postások bérigényét.

Mennyi az idei bérfejlesztés?

Az előzőkből érthetően adódik a kérdés: Akkor a postán most mennyi is lesz a bérfejlesztés? Az ilyen és hasonló kérdések teljesen indokoltak és helyénvalók, mert a dolgozók szeretnék tudni, vajon mire is számíthatnak? Van-e remény, kilátás valamilyen címen bérük emelésére.

A postára érvényes bérszabályozás 1979-re nem változott. Ez azt jelenti, hogy éves szinten 5,5 százalékos bérfejlesztést lehetett előirányozni és tervezni. Ez a bérfejlesztési lehetőség 3 tényezőből tevődik össze: részletezésétől itt eltekintünk. Annyit azonban megjegyzünk, hogy ez a bérfejlesztési lehetőség feltételezi a hatékonyság további javulását és a létszámstruktúra kedvező változását. Az előbb közölt éves bérfejlesztési lehetőséghez jön még a műszakpótlék központi támogatásának erre az évre eső része. Ezzel együtt a posta bérszínvonal-növelésének lehetősége összesen 6 százalék.

A postaszervek között felosztható bérfejlesztés mértéke azonban meghaladja a 7 százalékot, mivel a múlt év végén az egyszeri jutalomként kifizetett összegek nem maradtak náluk, hanem vissza lettek korrigálva, s így ez évben újra fel lesznek osztva. Az elmúlt év végén jutalomként kifizetett összegeket azért nem lehetett akkor az alapbérek emelésére fordítani, mert ebben az évben nem lenne elegendő fedezet a kötelezettségek kielégítésére.

Mit kell megoldani a bérfejlesztésből?

A gazdálkodó postaszerveknek a rendelkezésükre álló bérfejlesztési lehetőségükből sorrendben az alábbiakat kell megoldaniuk:

1. Az alsó bérhatárok elérése: A munkaügyi miniszter 1976. évi 16. sz. rendelete szerint a vállalati dolgozóknak — így a postásoknak is — ez év március 31-ig el kell érniük az új bértételek alsó határát. A rendelet megjelenésekor a postás dolgozóknak mintegy 50 százaléka nem érte el bértételének alsó határát. Ez ideig a posta saját erejéből minden évben fordított e célra bizonyos összeget, azonban e kötelezettség akkora terhet ró a postára, hogy teljesítéséhez már korábban reméltünk központi támogatást. Az már bizonyos, hogy az alsó bérhatárok eléréséhez a vállalatok, így a posta sem részesül központi támogatásban. Az alsó bérhatárok elérését viszont feltétlenül indokoltnak tartjuk, mert az érintett dolgozók több éve és egyre türelmetlenebbül várják, hogy bérük legalább a tól-ig alsó határát elérje. A postán az alsó bérhatárokat még mindig több mint 13 500 dolgozó nem érte el, főleg a végrehajtó szolgálatban. Ezek bérigényének kielégítése a munkaerő megtartása szempontjából is fontos, hiszen rendszerint nem a kezdő dolgozókról van szó, hanem azokról, akik hosszabb, többségükben 10—20 éves postai szolgálattal rendelkeznek. Az alsó bérhatárok eléréséhez szükséges összeg csaknem 40 millió Ft, amihez az éves bérfejlesztés 1,8 százaléka szükséges.

2. A műszakpótlék báziskiegészítése: Közismert, hogy a műszakpótlékot 1978. július 1-én bevezették. Erre az évre tehát a postaszerveknek biztosítani kell az első félévi bérkihatását, több mint 40 millió Ft-ot, ami az éves bérfejlesztésnek mintegy 2 százaléka.

3. A kollektív szerződés szerinti kötelezettségek: Ez a következő olyan tétel, amelyek teljesítése elől a postaszervek nem térhetnek ki. Ennek keretében kell biztosítani a fokozati díjakat, képzettségi díjakat, valamint a pótlékok és túlóradíjak növekedésének kihatását. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően ennek nagyságrendje eléri a 20 millió Ft-ot, és a bérfejlesztésnek csaknem 1 százalékát köti le.

4. Kiemelt területek bérfejlesztése: A posta és a postaszervek bérfejlesztési lehetőségei csak néhány munkakör kiemelt bérfejlesztését teszik lehetővé. A központi bérpolitikai intézkedésekben érintett munkakörök mindegyike a távbeszélő-szolgálattal kapcsolatos. Így:

— Országosan több mint 2000 képzett műszerész részesül kötelező béremelésben, átlag havi 300 forint összeggel. Budapesten néhány postaszervnél e munkakörökben a béremelés mértéke átlag 400 forint fejenként.

A hat vidéki postaigazgatóság körzetmestereit átlag havi 300 forint kiemelt béremelésben kell részesíteni.

Valamennyi igazgatóság területén a vonalfelvigyázók, zavarelhárítók átlag havi 250 forint béremelésben részesülnek.

— Szintén az igazgatóságok területén kiemelt bérfejlesztésben részesülnek az üzemviteli hálózatszerelők átlag 200 forinttal.

A kiemelt bérfejlesztés bérkihatása meghaladja a 10 millió forintot, ami az éves bérfejlesztésnek csaknem fél százaléka.

5. Szabad rendelkezésű rész. Ezzel a postaszervek saját maguk rendelkeznek. Az eddigi felsorolásból könnyen megállapítható, hogy sorrendben több olyan dolgot kell kielégíteni, amelyek mindegyik postaszervnél megjelennek. Igaz az is, hogy nem egyforma mértékben. Az igazgatóságoknál általában a bérfejlesztésnek nagyobb hányadát köti le az alsó bérhatárok eléréséhez és a műszakpótlék báziskiegészítéséhez szükséges összeg. A kiemelt bérfejlesztés legjobban a Budapesti Távbeszélő Igazgatóságot, a Helyközi Távbeszélő Igazgatóságot, a Javító üzemet és a vidéki igazgatóságokat érinti.

Mindezekből következik, hogy különösen az igazgatóságoknak — noha a bérfejlesztésük mértéke jóval meghaladja a postaszintűt — mégiscsak másfél százaléknak megfelelő összeg marad szabad rendelkezésükre. Ez viszonylag olyan csekély összeg, hogy egy főre vetítve alig éri el, vagy haladja meg a havi 100 forintot.

Mivel egy kivételével minden postaszerv megkapta az 5—5,5 százalékos bérfejlesztési lehetőséget, így a központi postaszerveknél a szabad rendelkezésű rész általában magasabb, mint az igazgatóságoknál. Ez természetszerűleg következik az előbb elmondottakból.

Általános irányelvek

A szabad rendelkezésű bérfejlesztési keret felhasználására lényegében nincsenek központi megkötések. Nem is lenne helyes, mivel a nagy létszámú postaszerveknél az éves bérfejlesztésnek viszonylag kis hányadát képezi. Ennek felhasználása a gazdasági vezető és a szakszervezeti tanács (szb) egyetértésével történik. Nyilván ők tudják megítélni a legjobban, hogy milyen területekre fordítsák. Törekedni kell azonban a legindokoltabb béraránytalanságok kiküszöbölésére.

Vannak olyan általános érvényű irányelvek, amelyeket mindegyik gazdálkodó postaszervnek figyelembe kell vennie, illetőleg be kell tartania. Ezek közé tartozik, hogy elsősorban az alapbéreket kell emelni. Mozgóbért növelni vagy bevezetni csak a munkaügyi és szociálpolitikai szakosztály, valamint szakszervezetünk előzetes egyetértésével lehet.

A végrehajtási utasítás rögzíti, ami ugyancsak lényeges, hogy az egy és több műszakban dolgozók átlagbérénél a műszakpótlék következtében kialakult bérarányokat továbbra is tartani kell. A bérfejlesztés során indokolt kiemelni, természetesen a lehetőségek keretein belül, a nyugdíj előtt álló dolgozókat.

Az irányelvek tartalmazzák azt is, hogy a bérfejlesztés során a postaszervek csak a legszükségesebb tartalékot képezzék. Valamennyi postaszervre érvényes, hogy az igazgatási törzsben a bérfejlesztés mértéke nem haladhatja meg az 5,5 százalékot. Azoknál a postaszerveknél, amelyeknél ennél alacsonyabb a bérfejlesztés, ott a törzs átlaga sem haladhatja azt meg.

Követelményrendszer

Ezt első ízben dolgozták ki. Célja, hogy kiemelt béremelésben csak azok a karbantartási, fenntartási tevékenységet végzők részesülhetnek, akik az ott előírt feltételeknek megfelelnek. A követelményrendszernek lehet, hogy vannak még fogyatékosságai, de a korábbiakhoz viszonyítva lényeges előrelépésnek tartjuk.

A személyre szóló béremelés mértéke

Annak a dolgozónak, aki bármilyen címen bérfejlesztésben részesül, 100 forintnál kevesebb nem adható. A kiemelt munkakörökben a személyre szóló bérfejlesztést differenciáltan kell megállapítani. Ezeken a területeken azonban a végrehajtási utasítás a bérfejlesztés legkisebb összegére további előírásokat tartalmaz. Ez azt jelenti, hogy ezekben a munkakörökben vidéken a bérfejlesztés legkisebb összege 200, Budapesten 300 forint lehet.

Mikor lehet fizetni?

A postaszerveknek az ez évi bérfejlesztést úgy kell előkészíteniük és lebonyolítaniuk, hogy a dolgozóknak azt legkésőbb az április 5-i bérfizetéskor ki kell fizetni. Természetesen azok a postaszervek, amelyek a bérfejlesztést előbb végre tudják hajtani, azok hamarabb is fizethetnek. A bérfejlesztést január 1-től visszamenőleges hatállyal kell végrehajtani, az alsó bérhatárok kivételével. Ennek elérését április 1-től kell biztosítani valamennyi érdekelt dolgozó részére. A személyre szóló értesítést azonban e dolgozóknak is a bérfejlesztéssel egyidejűleg kell kiadni.

Nagyobb fegyelmet!

A bérfejlesztést minden szinten a központi irányelvek, valamint a szakszervezeti testületek és a bizalmiak hatáskörének figyelembevételével, illetőleg egyetértésével kell végrehajtani. A bizalmiak és a szakszervezeti szervek együttes tanácskozásának a bérfejlesztés elosztására vonatkozó előterjesztést mindenhol még e hónapban kell megtárgyalnia. A postaszerveknek velünk egyetértésben előírták azt is, hogy a bérfejlesztés felhasználásának tervezetét az együttes ülést legalább 1 héttel megelőzve meg kell küldeni a Postavezérigazgatóságnak. Mindezek a rendelkezések azt szolgálják, hogy az eddigieknél körültekintőbben és fegyelmezettebben készüljenek fel és hajtsák végre a bérfejlesztést, mind a gazdasági, mind a szakszervezeti szervek.

A szakszervezeti szerveknek figyelmükbe is ajánljuk, hogy év közben ne támogassák a postaszervek részéről támasztott bérigényeket.

Nem lényegtelen az a rendelkezés sem, miszerint a magasabb vezető állású dolgozók komplex jutalmazásánál az eddigieknél nagyobb mértékben veszik figyelembe a munkaügyi és bérgazdálkodási előírások betartását.

Az ez évi korlátozottabb lehetőségek minden illetékestől — legyen az gazdasági, vagy mozgalmi vezető — sokkal körültekintőbb, igazságosabb magatartást követelnek meg. Meggyőződésünk, hogy ezt a bizalmitól az igazgatóig valamennyi érdekelt felelősséggel átérzi.

Kovács József

Tízéves a lakásépítési támogatás

Ebben az évben lesz tíz éve annak, hogy szakszervezetünk egyetértésével és támogatásával megjelent a postavezérigazgató 26/1969. (Po. É. 13.) Vig. sz. utasítása a postás dolgozók lakásépítési támogatásáról. A lakás a dolgozók alapvető szükségletei közé tartozik. Az igények minél gyorsabb kielégítése fontos társadalompolitikai kérdés, amelynek megoldásához minden szakszervezeti szervnek tevékenyen hozzá kell járulnia.

A posta lakásépítés támogató tevékenysége az egy évtized alatt fokozatos fejlődésen ment keresztül. Finomodott, tartalmában gazdagabb és határozottabb lett az eljárási szabályzat, és — ami a legfontosabb — az erre fordítható összegek is fokozatos emelkedést mutatnak. Amíg 1969-ben 256 postás dolgozó csaknem 20 és fél millió forint lakásépítési támogatásban részesült, addig 1978-ban 565 postás dolgozó több mint 53 millió forint támogatást kapott lakásépítésre.

A lakásépítésnek fontos szerepe van a dolgozók életszínvonalának alakulásában. Jelentőségére való tekintettel felső szintű szabályok határozzák meg többek között a lakásépítési formákat, a különböző építési és vásárlási formák pénzügyi, hitel-, kamat- és egyéb feltételeit, a kedvezményeket.

A vállalati támogatással épülő lakások módját, a felhasználható összegeket a központi előírások csak általánosan szabályozzák. Ezért a központi rendelkezések keretei között a posta sajátosságát és anyagi lehetőségét figyelembe véve — szakszervezetünk egyetértésével — a Posta kollektív szerződése határozta meg a támogatás módját és mértékét, valamint a kedvezményeket.

Az 1969. évben elkezdődött folyamat eredményeként a múlt év végéig 5536 postás dolgozó — a postás dolgozók mintegy 10 százaléka — részesült a lakásépítés valamilyen kedvezményes támogatási formájában. Számottevő a 10 év alatt felhasznált majdnem 400 millió Ft.

A fenti számadatok tükrében elfogultság nélkül megállapítható, hogy a posta gazdasági és társadalmi szervezetei igen komoly erőfeszítéseket tesznek és tettek a dolgozók ez irányú kéréseinek kielégítésére. Összehasonlítva a posta lakásépítési támogatási tevékenységét más iparágakkal, elmondhatjuk, hogy az elsők között vagyunk az egy főre eső lakásépítési kölcsönök tekintetében. A fejlődés ütemét tükrözi, hogy az 1977. évtől kezdődően a területi igazgatóságoktól, középszervektől beérkezett kölcsönigényeket teljes mértékben ki lehetett elégíteni. Természetesen csak azokét, akik a szükséges előfeltételekkel rendelkeznek.

Az érvényben levő 24/1977. (Po. É. 11. sz.) Vig. sz. utasításban foglaltak alapján a postaszervek beszámoltak az 1978. évi lakásépítési támogatással kapcsolatos tevékenységükről, a rendelkezésükre bocsátott anyagi eszközök felhasználásáról. A postaszervek a felhasználható lakásépítési kereteiket minden esetben a szakszervezeti szervekkel közösen osztják fel és ítélik oda.

Sajnos, ezen a téren még akad javítanivaló. A kölcsönösszeget nem sikerül minden esetben a legrászorultabb dolgozónak odaítélni, ami az igénylőkről rendelkezésre álló minimális információ, a nem elég körültekintő elbírálás eredménye lehet.

A szakszervezeti tanácsok, szakszervezeti bizottságok egyetértési joggal rendelkeznek a lakásépítési támogatás minden kérdésében. Ennek figyelembevételével szükségesnek tartjuk, hogy a szakszervezeti alapszervezetek és bizalmiak is részletesen megismerjék a lakásépítés különböző formáit, az ehhez kapcsolódó pénzügyi támogatás rendszerét, a Posta kollektív szerződésének idevonatkozó mellékletét. Meggyőződésünk, hogy a lakásépítéssel kapcsolatos szabályok jobb megismerése nagymértékben elősegíti az érdeklődők tájékoztatását, felvilágosítását. A szakszerű tájékoztatás többeket kímélne meg attól, hogy képességein, anyagi lehetőségein felül lakásépítésbe kezdjen, hiszen az elbírálásánál és odaítélésénél figyelembe kell venni a dolgozó munkáját, lakáskörülményeit, szociális helyzetét, és nem utolsósorban azt, hogy a meghatározott anyagi feltételeket tudja-e teljesíteni.

Ezek a szempontok sokszor elsikkadnak; talán ez tekinthető a lakásépítési tevékenységünk gyenge pontjának. A támogatás odaítélésénél minden esetben előnyben kell részesíteni a termelésben közvetlenül részt vevőket, a fiatal házasokat, a saját háztartásban több gyermek eltartásáról gondoskodó nagycsaládosokat, valamint az alacsony jövedelmű dolgozókat.

A Posta-vezérigazgatóság szakszervezetünkkel közösen arra törekszik, hogy a lakásgondokkal küzdő postás dolgozók igényeit minél magasabb színvonalon elégítse ki. Ennek eredményeként évről évre növekszik a lakásépítési kölcsön egy főre jutó összege, ami azt jelenti, hogy a felosztható összegek mindinkább megközelítik a valós igényeket. Az 1978. évben felhasznált lakásépítési kölcsönök egy főre eső összege megközelítőleg 90 ezer Ft volt. Szükségszerű az emelkedés abból a szempontból is, hogy az építtető lépést tudjon tartani az építőanyagok árának változásaival.

A lakásgondokkal küzdő dolgozók részére a kamatmentes kölcsön nyújtásán kívül igen jelentős a nem pénzbeni támogatás is. Meghatározott keretek között az előkészítő munkákhoz, a szervezéshez, lebonyolításához nyújt segítséget a posta, teherkocsi, munkaeszközök kölcsönzését teszi lehetővé használt, bontott anyagokat ad át, vagy hozzásegíti az érdeklődőket beszerzésükhöz. A nem pénzbeni, egyéb címen nyújtott támogatás megközelítőleg 1,5 millió forint volt évenként.

Az éves igények felülvizsgálásánál tapasztalható több postaszerv részéről, hogy a rendelkezésére bocsátott keretet teljes egészében nem használják fel. Ezért az esetek nagyobb többségében a postaszervek nem hibáztathatók, mivel a helyi tanácsok műszaki osztályain elhúzódik az építési engedélyek kiadása, valamint sokszor az ígért lakások sem készülnek el határidőre.

A vállalatok, így a postaszervek is, a társadalmi munka keretein belül végzett és ilyen célra felajánlott rendkívüli teljesítmények ellenértékéből, valamint a részesedési alapból 1975 előtt folyósított kölcsönök visszatérülő értékéből a lakásépítési támogatásra külön alapot képezhetnek. Több postaszerv élt az alkalommal, felismerte a TM-alap jelentőségét, széles körű felhasználási lehetőségét. A társadalmi munkából származó lakásépítési alapból a postaszerv meghatározott típusú lakások építéséhez kamatmentes kölcsönt nyújthat, vagy vissza nem térülő módon térítésmentesen — hozzájárulhat a dolgozót terhelő előtörlesztéshez. Hozzájárulást adhat továbbá, tanácsi bérlakás esetén a dolgozót terhelő használatbevételi díjhoz. Számottevő tehát a segítség, amelyet a dolgozó az anyagi nehézségek áthidalásához kaphat. Itt kell megjegyezni, hogy vannak olyan postaszervek, amelyek egyáltalán nem, vagy csak igen korlátozott mértékben képeztek TM-alapot.

Az 1979. évi lakásépítési keretek postaszervenkénti felosztása megtörtént. Szakszervezetünk titkársága ezt február 1-én jóváhagyta. Hasonlóan az előző évekhez, a postaszervek által felterjesztett igényeket teljes mértékben ki lehetett elégíteni.

A szociálpolitikában és ezen belül a lakásépítési tevékenységben — hasonlóan a gazdasági élet más területeihez — igen körültekintő és megalapozott döntések szükségesek. Ezért a postaszervek szakszervezeti tanácsai szakszervezeti bizottságai ez év márciusában tárgyalják meg testületi ülésen a rendelkezésre álló kölcsönök személyekre szóló odaítélését. A helyes gyakorlat az, hogy a lakásépítésben érdekelt dolgozók minél előbb, tehát már április elején, névre szólóan tájékoztatást kapjanak a kölcsönök mértékéről.

Összességében megállapítható, hogy a posta lakásépítést segítő tevékenysége az elmúlt időszakban tovább fejlődött, s ezt szakszervezetünk titkársága is elismerte. Ez is ösztönözte mind a gazdasági, mind a szakszervezeti szerveket, hogy minél több dolgozó gondjait igyekezzenek a lehetőségek keretein belül megoldani, illetőleg enyhíteni.

Simon Attila

Ahol a holnap postásait „kovácsolják”

Látogatás két postaforgalmi szakközépiskolában

Az órákra igyekvő tanulókkal együtt, úgy fél nyolc tájban érkeztem a pécsi Komarov Szakközépiskolába. Nem tűnök idegennek. Mint később *Pál József* tanártól, a postaforgalmi szak gyakorlatvezetőjétől megtudtam, az iskolának sok a felnőtt hallgatója. A postaforgalmi és más szakokon is folyik felnőttoktatás.

— Postásképzéssel — mondja *Pál József* — immáron tíz esztendeje foglalkozunk. Ez időszak alatt csaknem 400-an kapták meg nálunk a postai végzettséget is tanúsító szakközépiskolai érettségi bizonyítványt.

— A közismereti tantárgyakon kívül távközlést, pénztárkezelést, posta-, hírlap- és szállítószolgálatot, igazgatási és jogi ismereteket, valamint munkavédelmet tanítunk.

— Tantervünkre egyre jobban rányomja bélyegét az elműszakiasodó, elgépiesedő világunk követelte irányvonal. A szaktárgyak közül a legnagyobb óraszámban a távközlést tanítjuk. Ez így is van rendjén. — De az már nem, hogy a postahivatalok gyakorlati életében is mindjobban tért hódító kisgépek kezeléséről — a rendszerint magyartalanul megfogalmazott gyári brosúrán kívül — semminemű jegyzetünk vagy segédkönyvünk nincs. Sajnos, a postai szabályzatok csaknem a duplájukra híztak. Érdemes volna megismerkedni más pályák szakközépiskolai oktatásával is. Vajon ők hogyan oldják meg a középfokú képzés szaktankönyv-ellátását?

Két csengetés közti szünetben, a postaforgalmi szak néhány végzős tanulójával, név szerint *Kuthy Antal* KISZ-titkárral, *Malom Jolánnal*, *Farkas Ágnessel* és *Szalóki Csabával* leülünk egy szusszanásnyi időre beszélgetni. Kuthy Antal elmondja, hogy a postaforgalmi szakon, a négy évfolyamban 40 KISZ-tag van, és 30 tagjelölt.

— A 28 fő végzős osztályunkból — folytatja a KISZ-titkár — az érettségi után kilencen szeretnénk továbbtanulni a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán. Egy osztálytársunk pedig tanárnak készül.

— Ha esetleg nem sikerül a felvételi — kapcsolódik a beszélgetésbe a jeles tanulmányi eredménnyel büszkélkedhető Szalóki Csaba —, akkor sincs ok az elkeseredésre. Én például akkor is feltétlenül a szakmában helyezkedem el, és ha lehet, majd ismét jelentkezem felvételire.

Farkas Ágnes Bálványosról jött, ott édesanyja postai munkáján keresztül került először kapcsolatba a postával. A legkedvesebb tantárgyai közé a pénztárkezelés tartozik. Malom Jolán is nagyon szereti a pénztárszolgálatot — de mint elmondta —, szívesen dolgozik a rovatolásban is.

A Komarov Szakközépiskolában a postás KISZ-alapszervezet 1978. április 4-én — jó munkájának elismeréseként — megkapta a KISZ KB dicsérő oklevelét. KISZ-es életüknek fő profilját a postai munka adja. Egy-egy forgalmasabb ünnep előtt számottevő segítség a postahivataloknak a sok szorgalmas diákkéz.

Míg Pécsett minden egyes postaforgalmi szakot végző tanulónak van postakezelésből élménye, addig ez Fonyódon a Karikás Frigyes Gimnázium és Postaforgalmi Szakközépiskola első éves postásairól még nem mondható el.

— Igen — mondja az igazgató, *dr. Havranek László* —, mert mi még csak most, az 1978/1979-es tanévben kezdtük el a postásképzést, és a mi gyerekeink a gyakorlóhivatalunkon keresztül kóstolgatják csak, hogy mi is az a posta.

— Ez itt az ebédlőnk — fog meg karomnál az igazgató — és nem kis büszkeséggel mutatja a pazarul berendezett, egyszerre több mint száz személy étkeztetésére alkalmas ebédlőt. Megépítésének költségeit teljes egészében a Pécsi Postaigazgatóság fedezte.

— Ez itt a gyakorlótermünk — és a kulcsával már nyitja is dr. Havranek László a tanterem ajtaját. 18 távgépírónk van. Ezekét a berendezéseket is Pécsről, a postaigazgatóságtól kaptuk; a postaigazgatóság minden gyakorlati igényt kielégítve segíti az utánpótlás képzését. A Pécsi Postaigazgatóság vezetője, *Varga Sándor*, szinte hetenként személyesen ellenőrizte a munkálatokat, és gyakori vendégünk volt *Povorai György* postavezérigazgató-helyettes is.

A távíróteremből kilépve, pár lépés a folyosón, és a gyakorló-postahivatal ajtaja előtt állunk. Bent, a mintaszerűen és élethűen berendezett gyakorlóhivatalban *Vidovszky Imre* tartja a foglalkozást. *Balassa Mária* a soros felvételes, és egy utánvételes ajánlott levélpostai küldeményt kezel. *Szajkó Mária* a helyi ellenőr szerepét tölti be, és amit az osztálytársnője esetleg rosszul csinál, azt neki kell kijavítania. Az andocsi Balassa Marika bizonyos előnnyel indult néhányadmagával a 35 fős postai osztályban. Mert akárcsak *Kiss Andrea* Siófokról, *Horváth Évike* Balatonszentgyörgyről, *Debnár Évike* Gamásról, vagy a segesdi *Balogh Laci*, ő is postás szülők gyermeke.

Természetesen ez csak látszólagos előny — mondja *Kiss Mária* tanárnő, a postaforgalmiak osztályfőnöke. — A valóságban minden tanulónk a szorgalmának és a tanulmányi eredményének megfelelő osztályzatot kap.

Közben felérünk az emeletre. Fiatal postamérnök, *Dobos Teréz* áll a tábla mellett, és lelkesen magyaráz. Majd egy fürge fiú, *Juhász Zsolt* robog a táblához és a Teri néni diktálta távirat szószámát és az érte fizetendő díjat számítja ki.

A szomszéd tanteremben a postaforgalmi osztály harmadik csoportjánál *Biacs* tanár úr tanítja a postakezelést. Beléptünkkor a postai munka egyik legkényesebb szolgáltatását, az értéklevelet ismerteti. Az anyag rendkívül száraz, sok tényt, szinte lexikálisnak tetsző anyagot kell elraktároznia a diákfejeknek. Mégis — a gyerekektől tudom —, Biacs tanár úr egyike a legközkedveltebb előadóknak. Titka egyszerű: óráin a szakismeretek negyvenéves postai gyakorlattal fűszerezve kerülnek terítékre.

— A postás szakközépiskolának jó helyet választottak. Fonyód vasúti csomópont, és ez diákjainknak nagymértékben megkönnyíti a kijárást a postahivatali gyakorlatokra. És még valami! — mondta búcsúzáskor az igazgató. — A nyári gyakorlatok alkalmával, az idegenforgalomtól duzzadó Balaton-parti postahivatalokban megedződhetnek diákjaink, sőt, ezáltal még bepillantást is nyerhetnek a posta dolgos hétköznapjaiba is.

Pusztai Mihály

Korunk betegsége:

A MAGAS VÉRNYOMÁS

A magas vérnyomás korunkban világszerte a leggyakoribb betegség, olyannyira, hogy az ENSZ Egészségügyi Világszervezete azzal hívta fel rá a világ figyelmét, hogy a múlt esztendőt a hypertónia évének nyilvánította, és rendezvényeivel is e „divatos” betegség leküzdését igyekezett elősegíteni. A gondolatot a Magyar Posta is magáévá tette, és bélyeget bocsátott ki ez alkalomból. Talán kissé megkéstünk az alábbi közleménnyel, időszerűségét azonban semmiképpen sem vesztette el, s adódik a postán jónéhány munkakör, amelyek betöltéséhez nem kívánatos kísérő a magas vérnyomás.

A vérnyomás nem állandó: változik emberenként, de — bizonyos normális keretek között — ugyanannál az embernél is. Különböző külső ingerek hatására (ezek kellemes ingerek is lehetnek) felszökhet, vagy éppen le is eshet (ájulás). Belső tényezők, elsősorban az idegrendszer feszült állapota következtében hosszabb-rövidebb ideig tartósan is felmehet. Erre legjellemzőbb példa a *fiatalkori (juvenilis) hypertonia*, amely minden kezelés nélkül 18—20 éves korban elmúlik és a vérnyomás normális szintre megy le.

Jó tudnunk, hogy *mennyi is ez a normális érték.* A vérnyomást két számmal, egy magasabb és egy alacsonyabb értékűvel jelöljük, a kettőt törtjel köti össze. A nagyobb érték a *szisztolés nyomás*, amely az érrendszeren belül akkor keletkezik, amikor a szív összehúzódik, és vérhullámot nyom az erekbe. Az alacsonyabb a *diasztolés nyomás*, amely akkor marad meg, amikor a szív izma ellapul.

A vérnyomás az életkorral változik. Gyermekeknél általában 90—100/60, fiatal felnőtteknél 120—130/70—80, idősebbeknél 150—160/90 a normális érték. Ha ennél magasabb, akkor beszélhetünk hypertóniáról. Az egy alkalommal mért magas szisztolés nyomás azonban nem elegendő a megállapításhoz: a legkisabb izgalom, feszültség is befolyásolja a vérnyomást. Tökéletes nyugalomban, három különböző alkalommal kell mérni, és ha rendszeresen magasabb a normális értéknél, akkor fogadhatjuk el magas vérnyomásnak.

Tulajdonképpen *nem* is *önálló betegség*, hanem *tünet*. Az alapbetegséget mindig kezelni kell. Csak az a baj, hogy hypertoniához vezető betegség viszonylagosan és egyértelműen csak az esetek 10—15 százalékában mutatható ki (vesegyulladás, fő- és veseérszűkület, hormonzavar stb.), az esetek 85—90 százalékában a kiváltó ok csak homályosan, közvetve állapítható meg: lehet folyamatos izgalom, az idegrendszer érzékenysége, túltápláltság, mozgáshiány vagy ezek kombinációja és lehet veleszületett hajlam is (genuin hypertonia).

A hypertonia kórismézésének megállapítását az nehezíti, hogy a betegségnek nincsenek határozott, jellemző kezdeti tünetei. Fáradékonyság, fejfájás, belső feszültség jellemzi ezt az időszakot, és a panaszok olykor olyan enyhék, hogy a beteg nem is fordul orvoshoz.

Súlyosság szerint a betegségnek három fokozatát különböztetjük meg: 1. *enyhe hypertonia* (a diasztolés nyomás — ez mérvadó — 100 körül, szervi elváltozás nincs); 2. *középsúlyos hypertonia* (a diasztolés nyomás 110 körül, nem súlyos szervi elváltozások); 3. *súlyos hypertonia* (a diasztolés nyomás 130 körül, súlyos szervi elváltozások). Az enyhe hypertoniánál elég, ha a beteg csak vízhajtókat és nyugtatókat szed; a középsúlyos és súlyos hypertonia kezelése már az orvosra tartozik.

A betegség megelőzésében és gyógyításában mi a legfontosabb tennivalónk? A fokozott élettempóval együtt járó túlfeszültség enyhítése, a jó családi és munkahelyi légkörre való törekvés; a „belső rend”, nyugalom és derű; a szabad idő aktív pihenéssel való kitöltése. *Törődjünk vérnyomásunkkal, de ne csak a magunkéval, hanem a környezetünkével is!* És az első tünetek jelentkezésénél forduljunk orvoshoz!

Dr. Kovács István

FILMAJÁNLÓ

LOLKA ÉS BOLKA

A műfaj előlépett. Kétszeresen is, hiszen a rajzfilm hosszú időn át csak a gyerekekhez szólt, és nem dolgozott fel felnőtt témákat. Ugyanakkor rangja nem nagyon volt, csak kísérő műsorként iktatták a mozik programjába.

Walt Disney teremtette meg mítoszát és becsületét, de ahogy a mester felhagyott a műfajjal, és munkatársaira bízta a munkát, ismét visszasülylyedt a régi jelentéktelenségbe.

1945 után (vagyis inkább az ötvenes években) a szocialista országok vették át a stafétabotot. A csehszlovák, a jugoszláv, a magyar, a román művészek mellett a lengyel rajzfilmesek. Közülük is nagy népszerűségre tett szert a nemrégiben elhunyt *Vladyslaw Nehrebecki*, a *Lolek és Bolek* (vagy ahogy nálunk nevezik: Lolka és Bolka) „szülőatyja”.

1963-ban mutatkozott be, mint rendező, s azóta csaknem 100 rajzfilmet készített. Valamennyi teremtménye közül a legnépszerűbb a Lolka és Bolka lett. A velük forgatott sorozatok hazai és külföldi fesztiválokon 93 díjat nyertek, és több mint 52 ország televíziója vásárolta meg.

A széria nálunk is — a mi tévénkben — *A két rosszcsont bemutatkozik* 13 részével kezdődött. Itt találkoztak először a magyar gyerekek (és a tévénéző felnőttek is) barátainkkal. Kik is ők? Két talpraesett kópé, testvérek, báty és öccs. Minden csínyre, kalandra készek, eleven ördögök, akik azonban végül is valamennyi galibából kivágják magukat.

A nagy sikerre való tekintettel Nehrebecki folytatta a kalandokat újabb 13 folytatásban: *Bolka és Lolka vakációja*, majd trilógiává bővítette az anyagot 19 résszel: *Bolka és Lolka nyakába veszi a világot.* Most már nem lehetett abbahagyni: akkora volt az érdeklődés, ezért gyors egymásutánban elkészítette a 20 résznyi *Bolka és Lolka meséit*, s a leghálásabb témát 13 darabból: *Bolka és Lolka Vadnyugaton.* Végül a kisfilmek sora 13 részes *Vadállatok nyomában* címet viselő epilógussal zárult.

Rosszul mondtam! 1977-ben Vladyslaw Nehrebecki ismét elővette barátainkat, ezúttal *Stanislaw Dülz* társaságában, és játékfilm nagyságú Lolka-Bolkával örvendeztette meg rajongóit. A 2886 méter hosszú színes rajzfilm klasszikus témát dolgozott fel, Verne Gyula 80 nap alatt a Föld körül történetét ültette át Lolka-Bolka-filmmé. A két hős fogadásból körbeutazza a világot, rengeteg mulatságos kalandot él át, és természetesen tapasztalt világutazókkal, fondorlatos, elszánt banditákkal szemben is megnyeri a nagy tétet, teljesíti azt, amit Fogg Phileas véghez vitt. Ötlet ötletet követ, és bizonyos, hogy nemcsak az esti mese törzsközönsége szórakozik majd jól Lolka és Bolka legújabb nagyszabású kalandja láttán, hanem minden felnőtt is, aki szereti a korlátlan fantázia színes, derűs művészetét.

Ábel Péter

Nagy időkre emlékezünk

Az első postás szakszervezet

„Az állami törvényhatósági és községi alkalmazottak, a vasút, a posta, az iskola munkásai; ezek ma az ország legnyomorúságosabb szegényei...” — írta 1917. április 3-án a Népszava, mikor felkarolta a köztisztviselők mozgalmát, és rámutatott gazdasági okokból indított harcuk jogosságára.

A hosszan tartó világháborúban a társadalmi ellentmondások kiéleződtek; egy szűkebb réteg nyert a háborún, a tömegek viselték annak minden terhét. A postás társadalmat sem egyformán érintette a súlyosbodó gazdasági helyzet. A jobban fizetett állásúak nagyobb anyagi tartalékkal rendelkeztek, az alacsonyabb fizetésűek, kezdők különösen rossz helyzetben voltak. A gazdasági egyenlőtlenséget még fokozta a társadalmi ekülönítettség. A kari egyesületek merev határokat vontak az egyes postás rétegek közé.

A PROLETÁR POSTÁSOK kénytelenek voltak az intézményen kívül sorsbarátokat keresni. Így jutottak el a nagyüzemi munkásághoz, annak érdekvédelméhez, a szakszervezeti mozgalomhoz. A postások kevésbé forradalmi szellemű rétege, az Állami Tisztviselők Országos Egyesületén (ÁTOE) keresztül remélt segítséget. Csakhamar belátták azonban, hogy ígéreten kívül mást nem kapnak. Az elégedetlenség fokozódott, tettekre kényszerített. Ismeretes a posta-takarékpénztári díjnokok 1917. november 3-i mozgalma az óradíjak felemeléséért, munkakörülményeik megváltoztatásáért. A díjnokok törekvését a kinevezett tisztviselők is magukévá tették. Budapest két telefonközpontjának rosszul fizetett dolgozói 1917. november 28-án kétórás sztrájkkal hívták fel a kormányzat figyelmét a postások helyzetére. Mozgolódtak a műszerészek, az altisztek is.

Az általános elégedetlenség mindjobban politikai tartalommal töltődött, gyakoribbá váltak a gyűlések, bizalmas megbeszélések. Az 1917. október 6-i tisztviselőgyűlésen szónokló *Robicsek Pál* posta számtiszt már osztályharcos alapon álló szervezkedést hirdet, s szavait tettek követik. Nagyarányú mozgósítás indult a *Közalkalmazott* címen kiadni tervezett lap és a köréje tömörülő szabad szervezet létrehozásáért. A fő szervezők: *Robicsek Pál* és *Kiss Lóránt* a takarékpénztáriak mozgalmi vezetője, november 17-én a takarékpénztáriakat, 18-án a távirat-kézbesítőket és levélhordókat szervezték be előfizetőnek és a szervezet tagjának.

A KÖZALKALMAZOTT 1917. november 25-én megjelent első száma célját a közalkalmazotti rétegek szervezésében látta, helyzetük megjavításáért. A forradalmi szellemű postások, felismerve, hogy az ÁTOE a díjnokok és szolgák kizárásával csak a tisztviselők érdekében kíván valamit tenni, a régi képviselőházban tartott december 9-i ülésükön támadásba mentek át. Kiss Lóránt — a visszaemlékezések szerint — *„megdöbbentő csoportosításban állította az ÁTOE-kongresszus elé a legutóbbi eseményeket, és az állami alkalmazottak helyzetéért az osztályparlamentet tette felelőssé.”* A felszólalók még hangoztatták: *„Ha van pénze az államnak arra, hogy milliókat lövöldözzön el a levegőbe, akkor legyen arra is, hogy az állami alkalmazottak anyagi helyzetén javítson.”* Végül az ülésen szakítottak az ÁTOE-val, és *Magyarországi Közalkalmazottak Szövetsége* címen új szervezetet létesítettek, amelyet a Szakszervezeti Tanács 1918. január 18-án el is ismert. A szövetség munkája azonban a kormánynak nem tetszett, a február 12-i gyűlésüket betiltották, a vezetők személye elleni megtorláson kívül a lap megjelenésével szemben is nehézségeket támasztottak.

Május 12-én zajlott le a postaaltisztek és szolgák rendkívüli közgyűlése. Itt ismertették, hogy a március 3-i egyesületi választás alkalmával a régi pápai Kovács-féle szolgalelkű vezetőséget lemondatták, és a mozgalmi törekvéseknek jobban megfelelő *Végh Sándor* altisztet választották meg elnöknek, a hivatalos szervek azonban erre megsemmisítő végzést hoztak. A közgyűlés elutasította a megsemmisítő végzést, és fellebbezett. Válasz erre az egyesület működésének felfüggesztése, a vezetők távoli hivatalokhoz való áthelyezése volt. Hogy a tisztviselőket is elijesszék a mozgalmaktól, a korábban Sopronba helyezett Robicsek Pált elbocsátották, *dr. Balthazár Lajos* és *Farkas József* tisztet, valamint *Klich Ferenc* és *Guist Ferenc* műszerészt bevonultatták. A mozgalmat azonban már nem tudták visszaszorítani.

Az őszirózsás forradalom eseményeinek hatására a postás egyesületek képviselőiből megalakult a *Postás Tanács.* Ez kiépítette a bizalmirendszert, amely a szervezett dolgozók összefogásának, mozgósításának kialakult hálózata volt. A bizalmiak tanácsa választotta meg a végleges Postás Tanács tagjait. E testület a polgári forradalom alatt a posta legfőbb politikai szerve volt.

Robicsek Pál, aki megalakulásától kezdve tagja volt a KMP-nek, a párt irányvonalának szellemében indította útjára a szakszervezet lapját, a *Független Közalkalmazottat*, melynek első száma 1918. december 5-én — két nappal a Vörös Újság megjelenése előtt — került a dolgozók kezébe. Programját fejléce hirdette: *„A magyarországi közalkalmazottak érdekeiért küzdő lap.”* A Független Közalkalmazott címével kifejezte, hogy nem követi a közalkalmazottak kormánypárti irányvonalát, hanem új, külön úton halad, s ezt nyíltan vallja is: *„...szocialisták vagyunk, a közalkalmazottak sorsát közösnek tartjuk a munkásságéval...”* Következetes elvi állásfoglalásából kiindulva egyik cikkében megjósolja a proletárdiktatúra közeli győzelmét: *„...kritikával kell néznünk a mostani felemás rendszert a nagypolitikában is, a mi szűkebb közalkalmazotti politikánkban is. Lelkes kíváncsisággal várjuk a közeledő tiszta kommunista forradalmat, mely megvalósítja a munkások, katonák parasztok, köz- és magánalkalmazottak tanácsainak diktatúráját...”*

1918. december 12-én a KMP megalakította a közalkalmazottak szervezetén belüli frakcióját. Alakuló ülésén részt vett *Korvin Ottó*, a KMP képviselője, és élénk visszhangot kiváltó beszédében ismertette a nemzetközi osztályharc és világforradalom szükségességét. A január 18-i tagsági értekezleten megválasztották az új vezetőséget: elnök *Szabó György*, titkár *Robicsek Pál*, pénztáros-pártadókezelő *Klich Ferenc* vezetőségi tagok: *Vári Jenő*, *Nagy György*, *Eördögh József*, *dr. Vízi Ferenc*, *Kadosa József*, *Vogl József*, *Kalmár Béla*,

HÍREK

MAKÓ város tanácsa január 17-én arról tájékozódhatott, hogy a posta súlyos munkaerőhiánnyal küzd. Olykor szinte emberfeletti erőfeszítéseket igényel a gyorsan növekvő szolgáltatási igények megfelelő kielégítése. A legnagyobb teher a kézbesítőhálózatra nehezedik. Két évvel ezelőtt két új kézbesítőjárást alakítottak ki, ezzel a járások száma 14-re emelkedett. Akkor az elégségesnek bizonyult, ma azonban már ismét kevés. Ugyanakkor a rádió- és televízió-díjak beszedése is mind nagyobb erőfeszítéseket igényel.

A hírlapszolgálat dolgozóinak talán még a levélkézbesítőknél, díjbeszedőknél is nehezebb a helyzetük, hiszen ma már a 20 ezret is meghaladják az újságelőfizetők. Jelentősen növekedett az árusítás mértéke is. Az országos átlagnál is jelentősen magasabb hírlapforgalmat 23 kézbesítő, 5 hírlapárus és négy belső dolgozó bonyolítja le. Segítene helyzetünkön, ha kaphatnának hírlapszállításra alkalmas kerékpárokat.

Szó volt a telefonszolgálat gondjairól is. A város távbeszélő-központja 50 éves. A 600 vonalas központ rendkívül túlterhelt, s jelenleg is 700 új előfizető szeretne állomáshoz jutni.

A tájékoztatót a testület tudomásul vette, s köszönetet mondott a posta dolgozóinak kiemelkedő szocialista munkájáért.

★

A SZEGEDI POSTAIGAZGATÓSÁG nyugdíjba menő dolgozóit mindig ünnepélyes keretek között búcsúztatják. A munkában élenjárókat ez alkalommal meghívják az igazgatóságra, s kitüntetéseket, jutalmakat adnak át, több évtizedes áldozatos tevékenységük elismeréseként. Így történt ez januárban is. Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye hivatalaiban, munkahelyeken megfáradt dolgozókat üdvözölte *Keresztes Mihály* iszt-titkár, majd pedig *Rózsa István*, az igazgatóság vezetője vázolta az elmúlt év eredményeit és ismertette a közeljövő terveit.

Az ünnepség befejezéseként több dolgozó kitüntetésben és jutalomban részesült. A Kiváló Munkáért kitüntetést kapta *Bata Sándor, Braczkó István, Horváth Antal, Kálmán Ádám, dr. Marth Gyuláné* és *Pokrecz Jánosné*. Miniszteri dicséretben részesült *Gálik Pál, Homoky Istvánné, Jacsó Erzsébet, Morsovszki Józsefné* és *Temesi Richárd*. Vezérigazgatói dicséretet nyolcan, Kiváló Dolgozó kitüntetést pedig kilencen kaptak.

★

Január 15-én ünnepélyes keretek között adta át rendeltetésének Povorai György postavezérigazgató-helyettes Mezőkövesd—Hőfürdőn az oktatási alközpont és üdülő céljára 5 201 000 Ft-os beruházási költséggel épített új létesítményt.

Az átadási ünnepségen szakszervezetünket *Besenyei* Miklós főtitkár és *Kiss* Ernő titkár képviselte. Az átadási ünnepségen megjelentek a Szakszervezetek Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanácsa részéről *Kiss Béla* titkár, valamint a Miskolci Postaigazgatóság szakmai, párt, KISZ- és szakszervezeti vezetőin kívül a helyi szervek illetékes meghívott képviselői is.

A létesítmény kiviteli terveit a Miskolci Postaigazgatóság Területi Tervező Irodájának „Ybl Miklós" szocialista brigádja társadalmi munkában készítette el. A kivitelező Járási Építőipari Szövetkezet két hónappal a határidő előtt átadta a létesítményt.

★

A miskolci igazgatósági szakszervezeti tanács szb januárban ülést tartott. Megtárgyalták az érdekvédelem erősítéséről a nagyközönséget érintő szolgáltatások helyzetéről szóló beszámolót és az iszt 1979. I. félévi munkatervére vonatkozó javaslatot. *Horváth* Kálmán iszt-titkár a két ülés között végzett munkának ismertetése során beszámolt az 1978. évi területi ifjúsági parlamentek tapasztalatairól. Megállapította, hogy az ifjúsági parlamentek tartalmi munkája, a részvételt, a beszámolókat és a hozzászólásokat tekintve az előzőhöz viszonyítva fejlődött. Ismertette továbbá, hogy a rendkívüli termelési tanácskozásokon döntöttek a kiváló dolgozó címek odaítéléséről és a magasabb kitüntetésekre tett javaslatokról. Bejelentette, hogy a IV—VI. osztályú és megyei postahivataloknál, valamint a műszaki üzemeknél felmérik a műszakpótlék alakulását. A napirenden szereplő beszámolókkal, és javaslatokkal kapcsolatosan több tartalmas kiegészítő hozzászólás hangzott el.

A Közlekedéstudományi Egyesület Postai és Távközlési Tagozatának március havi programja

Március 2. (péntek), 15 óra
V., Kossuth Lajos tér 6—8. IV. 437.
Stefler Sándor: Három nap a Hewlett Packard skóciai gyárban

Március 8. (csütörtök), 15 óra
V., Kossuth Lajos tér 6—8. III. 333.
Bőti László: Közvetlen szatellitműsorszórás

Március 13. (kedd), 15 óra
VI., Népköztársaság útja 3.
Bilszki László—Szentannai Péter: A budapesti távbeszélő-hálózat automatikus vizsgálati módszerei és alkalmazásának eddigi eredményei

Március 14. (szerda), 15 óra
VI., Népköztársaság útja 3.
Dr. Babos István: A nyomvonalas létesítmények értéknyilvántartásával összefüggő kérdések

Március 20. (kedd), 15 óra
VI., Népköztársaság útja 3.
Horváth László—Lóbik Lajos—Wallner Ágoston: Beszámoló a CCITT XVII. tanulmányi bizottságának 1978. novemberi üléséről

Március 21. (szerda), 15 óra
VI., Népköztársaság útja 3.
Madarász Erika: A távbeszélőrendszerek új jellemzője: a hangossági mérték

Március 22. (csütörtök), 15 óra
VI., Népköztársaság útja 3.
Dr. Kiss József: Az 1975. évi genfi rádióműsor-szórási körzeti értekezlet határozatának végrehajtása és hatása a magyar hálózatra

Március 27. (kedd), 15 óra
VI., Népköztársaság útja 3.
Farkasinszki János: Kábel-alépítmények tervezési módszerei

Március 28. (szerda), 15 óra
VI., Népköztársaság útja 3.
Bognár Pálné: Nagy központok üzembe helyezésének üzemviteli feltételei és tapasztalatai

ÚJ KÖZPONTOK AVATÁSA

Debrecen, Hajdúszoboszló, Balmazújváros

Február 2-án került sor az új központok avatására Debrecenben, Hajdúszoboszlón és Dunaújvároson.

Az ünnepségen megjelent *Pullai Árpád*, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának tagja, közlekedés- és postaügyi miniszter, *Besenyei Miklós*, a Postások Szakszervezete főtitkára, dr. Buják Konstantin postavezérigazgató-helyettes, *Tóth Imre*, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának titkára, *dr. Postás Sándor*, a Debrecen városi Pártbizottsága első titkára és *Gál István*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnökhelyettese.

Dr. Szilágyi Gábor, a Debreceni Postaigazgatóság igazgatója avató beszédében szólt arról, hogy megnövekedett Debrecen regionális szerepköre, nőtt a politikai, gazdasági, egészségügyi és kulturális intézmények száma és minősége. Nem várt mértékben nőtt a város lakossága. Mindez együttesen rendkívüli módon feszítette a hírközlés meglevő kereteit. Ha nem is ilyen nagyságrendben, de hasonlóan kedvező fejlődés bontakozott ki a gyógyvizéről, s idegenforgalmáról nemzetközi hírűvé lett Hajdúszoboszlón és a földmunkásmozgalmáról, mai termelőszövetkezeti gazdaságairól nevezetes Hortobágy melléki Balmazújvároson is.

A gyorsan növekvő információcsere-igényt a fizikailag és erkölcsileg is elkopott, rendszerében elavult távbeszélőközpontok már nem tudták kielégíteni. Nagyfokú telítettségük miatt az utóbbi években több bosszúságot okoztak, mint örömet. Esetenként kritikussá vált a hírösszeköttetések és a beszélgetések jóságfoka is.

A most átadott új távbeszélő-központok belépésével fejlődésünknek jelentős állomásához érkeztünk. A növekedés nagyságrendjét mi sem érzékelteti jobban, mint az, hogy az új központ teljesítőképessége több mint kétszerese a korábbinak. De nemcsak menynyiségi változásnak, hanem ugrásszerű minőségi fejlődésnek is tanúi vagyunk. A debreceni 16 000 állomásos modern crossbar rendszerű főközpont amellett, hogy kiváltja (megszünteti) a régit, képes működtetni a vele egy rendszerben élő 1000 állomásos hajdúszoboszlói és 500 állomásos balmazújvárosi központokat is, a hozzájuk csatlakozó 1000 áramkört befogadó előfizetői távhívást is lebonyolító központtal.

Jelenleg ez a műszaki létesítmény a hozzákapcsolódó hálózattal az ország legnagyobb vidéki távbeszélő-központja. Ez a műszaki épület a 16 000 állomásos helyi távbeszélő-központon túlmenően, újabb 12 000 távbeszélő-állomás befogadására képes. Amikor majd gazdasági lehetőségeink engedik, kisebb ráfordítással — új épület építése nélkül — tudjuk a központot bővíteni, megvan a helye a legkorszerűbb elektronikus távíróközpontnak is, melynek telepítése, reméljük, a VI. ötéves tervben megtörténik.

Az új távbeszélő-központok kedvező hatását nemcsak a helybeliek tapasztalják. Megyénkben 10 nagyobb lakott helyen előgócot létesítettünk, melyek lehetővé teszik a postahivatalban a kezelői távhívást. Az új központok beindulásával egyidejűleg 30 darabbal növeltük Debrecenben a nyilvános állomások számát, melyekből 10 db távhívású beszélgetések lebonyolítására is alkalmas.

Az új központokban megváltozik a munka jellege. A balmazújvárosira, a hajdúszoboszlóira például a szakembernek időnként csak rá kell néznie, a műszerek távolból képesek a technológiai folyamat legnagyobb részét ellenőrizni. A korszerűbb technika alkalmazása viszont magasabb felkészültségű szakembereket kíván, nem a munka tömege, mennyisége, hanem inkább bonyolultsága miatt.

Igen nagy gondot kell fordítanunk a központ folyamatos karbantartására, fenntartására. Elmondhatjuk, hogy tovább javult a központban dolgozók munkakörülménye, korszerű szociális létesítmények (öltöző, mosdó és a régi épületrészben új orvosi rendelő) állnak rendelkezésükre.

Mindhárom központ műszaki, szerelési munkálatait a Beloiannisz Híradástechnikai Gyár műszaki és munkáskollektívája végezte el szocialista vállalatra jellemző jó együttműködésben és — most miután a próbaüzem véget ért, még nagyobb bizonyossággal mondhatjuk — kitűnő minőségben. A hírközlési létesítmények, berendezések nem elsősorban külső, esztétikai megjelenésükkkel, hanem hasznosságukkal, pontosságukkal, zökkenőmentes szolgáltatásukkal hívják fel magukra a lakosság figyelmét. Nem látványos beruházás a debreceni központ sem, melynek építése három, szerelése két évig tartott. A három központ építése, szerelése hálózattal, erősítővel együtt 477 millió Ft-ba került, így sikerült az engedélyezett beruházási kereten belül maradni.

Az építkezés, szerelés nem volt mentes a gondoktól. Szállítási határidők csúszása, anyaghiány, kooperációs nehézségek, munkaerőhiány növelték a beruházó gondját. Ám az emberi akarat, a nagyfokú felelősség átsegítette az építőket és szerelőket a nehézségeken és munkájuk eredményességét bizonyítja a teljes forgalmi terheléssel is jól működő központ.

Az avatási ünnepség során kitüntették azokat a postás dolgozókat, akik a több éves munka folyamán a legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtották.

Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült *Antal* László és *Zombor* Ferenc, Miniszteri dicséretben részesült *Csiki* László és *Pellei* Attila, ezeken túlmenően Vezérigazgatói Elismerést 6 fő, Kiváló Dolgozó kitüntetést 8 fő, Igazgatói Dicséretet 16 fő és pénzjutalmat 32 fő kapott.

Harangozó István
ISZT-titkár

Suszt Dezső, Haász Árpád és *Liszák József*.

A FÜGGETLEN KÖZALKALMAZOTT már november elején felvette egy külön postás érdekvédelmi szervezet létrehozásának indokoltságát. A lap szerkesztői, a Postás Tanács tagjai vidéki postások körében élénk szervezési tevékenységet fejtettek ki az országos postás szervezet felállítására. Folyt a szervezés a fővárosi nagy hivatalokban is. A Postás Tanács november 8-án tartott ülésén bejelentette, hogy lemond, és átadja helyét az új országos szervezetnek, mire a bizalmitestület a szakszervezet megalakulásáig intéző bizottságot hozott létre. Az altiszti egyesület november 9-i közgyűlésén kimondta csatlakozását, és ennek bizonyító jeleként a Bálint utcai székházukra kiírták: Magyarországi Postások Szakszervezete — pedig az még akkor meg sem alakult. Az Országos Postás Kaszinó (a forgalmi tisztviselők egyesülete) és a többi réteg-érdekvédelmi szervezet rendkívüli közgyűlést tartott, és ezeken bejelentették az Országos Postás Szakszervezetbe való beolvadásukat. Ilyen előzmények után készítette elő az intéző bizottság az *Országos Postás Szakszervezet* alakuló ülését, s azt 1918. december 25-én tartották meg. Az itt megválasztott vezetőség: elnök: *dr. Gugi Alajos*, titkárok: *Hajdú Lajos* és *Salamon Irén*, jegyzők: *Bedő Ödön* és *Farkas István*, főszámvevő: *Kiszely Antal*, számvevő: *Török János* pénztáros: *Mezei Géza*, ellenőr: *Horváth József*. Rajtuk kívül még 11 tagú felügyelő bizottságot is választottak. A szakszervezet röplapon jelentette be megalakulását, és felhívta a tagságot az igazi postásegység megteremtésére, a rang, beosztás miatti válaszfalak lebontására.

Az OPSZ 1919 februárjában lapot indított *Magyarországi Közalkalmazottak Szövetsége Országos Postás Szakszervezetének Hivatalos Lapja* címmel. Főszerkesztője *Lévai Oszkár*, felelős szerkesztő *Gyurkovics Károly*. A lapot kéthetenként kívánták megjelentetni, azonban csak egyetlen alkalommal jelenhetett meg, mert a kommunisták ellen indított februári kampány a továbbiakat megakadályozta. Robiceket letartóztatták. A postás különszám, de a Közalkalmazott is tükrözi az új szakszervezet legfőbb gondját: a szervezeten belüli egyenetlenséget, mint átkos örökséget. Nehézséget okozott a tagság hatalmas arányú (25 000 főre becsült) növekedése; a felduzzadt létszámot nem tudták szervezetileg átfogni. A szakszervezeti tagságot ugyanis mindenkinek kötelezővé tették; feltétele volt a foglalkoztatásnak is. A tagsági kapcsolat viszont jogokkal, előnyökkel járt (közellátás, segélyezés stb.), amit sokan felelőtlenül vagy tudatosan kihasználtak, úgy, hogy egyidejűleg több szakszervezeti tagságot szereztek. Ezzel lejáratták a szakszervezet erkölcsi alapját.

A POSTÁS az OPSZ hivatalos lapja, amely 1919. április 20-án hetilapként jelent meg, hírül adta, hogy az eddig önálló kari érdekvédelmi szervezetek teljesen megszűntek, és beolvadtak az OPSZ-be. Újjáválasztották a bizalmitestületüket; minden 30 fő vagy egy munkahely választhat egy bizalmit és minden 10 bizalmi egy főbizalmit. A szakszervezetben — az egyes rétegeken belül is — megnyilvánuló ellentétek hamarosan a vezetőség lemondásához vezettek. Ez az április 17-i összbizalmiértekezleten az altisztek részéről benyújtott bizalmatlansági indítvány elfogadásával következett be. Az új 53 tagú intéző bizottságot két nap múlva választották meg. Ebben kellő arányban képviseltették magukat az összes postás rétegek. Az intéző bizottság 15 tagú végrehajtó bizottságot választott, ennek elnöke *Ományi Margit* lett. Az intéző bizottság, mint ideiglenes vezetőség, országos küldöttközgyűléssel kívánta megszilárdítani a postás szakszervezet vezetését. E célból kidolgozta a szervezet alapszabályának tervezetét, s azt A Postás július 6-i számához mellékelve küldték el a tagsághoz.

Az alapszabály-tervezet 1. paragrafusa kimondja: *A magyarországi posta-, távíró- és távbeszélőmunkások szakszervezetének... tagja minden egyén, akinek fő kereseti forrása a postánál teljesített szolgálatból ered.* Kimondta a szakszervezeti alapszabály: *a szakszervezet a szocialista-kommunista munkások magyarországi pártjának programja alapján áll, és annak megvalósításáért küzd...* A párt és a szakszervezetek közötti szoros kapcsolatra jellemző, hogy a szakszervezeti 5 koronás tagdíjból 1 koronát pártadó címén a pártkasszába fizettek be. A pártból való kizárás a szakszervezetből való kizárást is jelentette. A tagsági díjat hivatalból vonták le.

Budapestet helyi, a vidéket kerületi szakszervezeti körzetekre osztották, élükön az elnökből, titkárból, jegyzőből és pénztárosból álló vezetőséggel. A szakszervezet eleget tett az altisztek és nődolgozók azon óhajának, hogy az OPSZ válljon ki a Közalkalmazottak Szövetségéből, és kérje önállóságát, mert így eredményesebbnek vélték érdekük védelmét. A Szakszervezeti Tanács eleget tett a kérésnek, a postás szakszervezetet önállónak ismerte el, és június 11-től felvette tagjainak sorába. A szakszervezet 4 főt delegált a Szakszervezeti Tanácsba *Berdenich Ernő,Ományi Margit, Lojkovics Dániel* és *Kenyeres Árpád* személyében.

Az OPSZ erőteljesen szorgalmazta a postamesterségek államosítását. Ez ügyben népgazdasági tanácsi döntés is született, azonban az események alakulása miatt ezt már nem hajthatták végre. Nagyrészt megoldódott viszont a kincstári hivatalok dolgozóinak bérezése. Az új fizetési rendszer megszüntette a korábbi kirívó bérkülönbségeket.

A szakszervezet A Postás útján széles körű felvilágosító, nevelő munkát fejtett ki. A proletárdiktatúra győzelme után ugyanis a szakszervezetek feladatai megváltoztak: fő területük a termelés biztosítása és fokozása, az elosztás ellenőrzése, a munkafegyelem és rend fenntartása lett. Ezeken kívül olyan embertípus kialakítása, mely az egyént alárendeli a közösségnek. Sokat tett a lap a postások oktatásáért, helyzetük helyes felismeréséért. Segítette a nők egyenjogúságáért vívott harcot. A társadalmi- és rangkülönbségek formális megszüntetése végett szorgalmazta a *szaktárs* megszólítást.

A Tanácsköztársaság védelmében a szakszervezet végrehajtó és intéző bizottsága már április végén olyan döntést hozott, hogy testületileg belép a Vörös Hadseregbe, és erre a tagságot is agitálta. A lelkes felhívás nyomán tömegesen jelentkeztek a postások vörös katonának.

TIZENKÉT NAPPAL a proletárdiktatúra megdöntése előtt, július 19-én tartotta a *Magyarországi Posta Távíró és Távbeszélő Munkások Szakszervezete* országos közgyűlését, melynek tárgysorozata az új alapszabály megtárgyalása és a végrehajtó bizottság újjáválasztása volt. A gyűlés a már megromlott politikai helyzetnek megfelelően folyhatott le, de erről már csak a veteránok visszaemlékezéséből hallhatunk valamit, mert A Postás már nem jelent meg.

A postásszakszervezet 60 év előtti megalakulásáról és működéséről közölt visszaemlékezés tisztelgés mozgalmi elődeink előtt, ugyanakkor példa és tanulság a mai és az eljövendő postás nemzedékek számára.

Dr. Kamody Miklós

bélyeg sarok

Az ENSZ az 1979. évet a gyermekek nemzetközi évének nyilvánította. Az Egyetemes Postaegyesület felhívta tagországait, hogy ebből az alkalomból adjanak ki bélyeget. A Magyar Posta három 1 forintos bélyeget bocsát forgalomba február 26-án. A bélyeg több színű ofszetnyomással a Pénzjegynyomdában készültek *Kass János* Munkácsy-díjas grafikusművész tervei alapján.

A bélyegek a gyermekekhez szólnak, az ő képzeletük szerint fejezik ki a gyermekek örömeit, akár a szabadban futkározó kisfiút, akár a családot, akár a barátkozás, nemzetköziség gondolatát, az egymást kézen fogó három „különböző nemzetiségű" gyereket ábrázoló képet nézzük.

A MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG kikiáltásának 60. évfordulójáról emlékezik meg a posta egy márciusban kibocsátandó bélyeggel.

NYÍRBÁTOR várossá nyilvánításának 700. évfordulójáról megemlékezve ugyancsak márciusban bocsát ki a posta 1 forintos forgalmi bélyeget.

BÉKÉSCSABÁN március 31-én nyílik meg a XVII. országos ifjúsági bélyegkiállítás. Az eseményt 3+1,50 forintos ifjúsági bélyeg köszönti. A bélyeg Kovács Ferenc: Olvasó lány című szobrát mutatja be.

Gyarmati Ilona

MINDENKI ISKOLÁJA

Március havi műsornaptár

RÁDIÓ

Irodalom és történelem (Adás: Petőfi rádió, péntek, 17.00—17.30)
2-án: Sánta Ferenc: Kicsik és nagyok (irodalom); A Nagy Októberi Szocialista Forradalom (történelem)
9-én: Kosztolányi Dezső: Sakkmatt (irodalom); A Magyar Tanácsköztársaság (történelem)
16-án: Konzultáció
23-án: Kölcsey Ferenc: Himnusz (irodalom); Az ellenforradalom hatalomra jutása és megszilárdulása Magyarországon (történelem)
30-án: Vörösmarty Mihály: Szózat (irodalom); A túltermelési válság és következményei (történelem)

Közösség, társadalom, történelem (Adás: 3. műsor, szerda, 17.00—17.30)
7-én: Politikai közösségtudat a középkorban
14-én: Reneszánsz város, reneszánsz udvar
28-án: Magyarország Mátyás király idején

Jogi, állampolgári ismeretek (Adás: 3. műsor, hétfő, 19.20—19.35)
12-én: A házasság felbontása
19-én: Gyermekelhelyezés, gyermektartás, láthatás

TELEVÍZIÓ

(Adás: kedd, 17.30—18.35; ismétlés: vasárnap, 8.10—9.15)
4-én: A február 27-i adás ismétlése
6-án: Európa tőkés országai (földrajz); Kicsik és nagyok (irodalom)
11-én: A 6-i adás ismétlése
13-án: Fogyasztók kapcsolása (fizika); Potsdamtól Helsinkiig (történelem)
18-án: A 13-i adás ismétlése
20-án: Az elektromos áram munkája (fizika); A síkidomok tulajdonságai (matematika)
25-én: A 20-i adás ismétlése
27-én: Európa szocialista országai I. (földrajz); Kémiai jelölések (kémia)

könnyebben . egyszerűbben . hogyan . jobban . értelmesebben . hogyan . könnyebben . egyszerűbben

A POSTÁS DOLGOZÓ KÉRDÉSE

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

könnyebben . egyszerűbben . hogyan . jobban . értelmesebben . hogyan . könnyebben . egyszerűbben

Hogyan értelmezik a munkaverseny időszerű kérdéseit a Budapesti Távbeszélő Igazgatóságon?

Ilyenkor év elején, januárfebruárban teszünk pontot az előző esztendő tevékenységére: készül a gazdasági munka mérlege, s a munkaversenymozgalom is mérlegre kerül; mit vállaltak a brigádok, mit teljesítettek, s döntés születik, mely kollektívák kapják a különböző fokozatú brigádkitüntetéseket. Ugyanakkor már folyik a készülődés az új év versenyfeladatainak kialakítására.

1979-ben az MSZMP KB múlt évi december 6-i határozatának szellemében kell dolgoznunk. Erre irányította a figyelmet szakszervezetünk központi vezetőségének decemberi ülése is. Ahhoz, hogy a szervezési intézkedések céljukat elérjék, fegyelmezettebb munkára van szükség. A szakszervezet tisztségviselőinek feladata, hogy megértessék a dolgozókkal: csakis a legcéltudatosabb munkával tudjuk elvégezni a ránk váró megnövekedett feladatokat. Nagy segítségünkre lehet a helyesen szervezett, a legidőszerűbb feladatokra mozgósító munkaverseny. El kell kerülni a formális elemeket, a területek konkrét, valóságos céljai felé törekedjenek. A szakszervezeti központban tartott aktívaértekezlet is irányelveket adott az 1979-es versenymozgalomhoz. Kerüljenek előtérbe a minőség javítására, a munkaidő jobb kihasználására, a jobb munkaszervezésre, a munkafegyelem javítására tett vállalások. Emellett a távbeszélő-szolgáltatásban — a miniszter tanácsi határozat értelmében — legkiemelkedőbb terven felüli feladat a 45 ezres (Budapesten 35) kapacitás létrehozása.

A Budapesti Távbeszélő Igazgatóságra látogattunk el, hogy a tavalyi versenyeredményekről és az idei feladatokról beszélgessünk.

Az iszt-titkár szobájában szinte megszámlálhatatlan serleg árulkodik arról, hogy a szocialista brigádmozgalom sok szép eredményt ért el már náluk. 1978-ban is jelentős előrelépés történt, erről győződhettünk meg február 2-án, a több órás kerekasztalbeszélgetésen, melynek résztvevői voltak: *Szarka György* iszt-titkár, *Pozsonyi Vilmos* igazgató, *Pásztor András*, az iszt termelési bizottságának vezetője, *Völgyesi Tibor*, a TIG munkaverseny-előadója, *Pintér György*, a Hálózatépítő Üzem vezetője, *Bene Lajos*, az Alközponti Üzem Alkotmány brigádjának, *Polgár István*, a Teréz Távbeszélő Üzem Komplex brigádjának és *Tánczos Pál*, a Kábelfenntartó Üzem Felszabadulás brigádjának vezetője.

A magunk mögött hagyott esztendőben 218 brigádban 2354 dolgozó vett részt a versenymozgalomban. Hogyan segítették az igazgatóság feladatainak teljesítését?

Pozsonyi V.: 1978-ban a korábbinál több feladata volt igazgatóságunknak. Amiben az év elején nem hittünk, minden tervfeladatunkat túlteljesítettük: a kábelhiba-elhárítást, a kábelhibamaradvány-csökkentést (1977 közepén 740 volt, 1978 végén 41), az állomásszerelési tervet (a tervszámok alakulása: 1976 — 2 ezer, 1977 — 4 ezer, 1978 — 6 ezer. A múlt évi teljesítés: 6081), a közterületi nyilvános állomás szerelési tervet (terv: 200, tény: 246), egyenletesebbé váltak a telefonközpontok terhelési viszonyai, javultak a forgalmi viszonyok, a szolgáltatás minősége.

— 1978-ban minden főközpont bővítése határidőre elkészült és jó minőségben. Műszaki hibák nélkül. Ilyen eddig még nem volt!

— A szocialista brigádok segítsége nélkül ezeket az eredményeket nem tudtuk volna elérni.

Völgyesi T.: Az előző évhez viszonyítva nőtt a versenymozgalom szervezettsége. 60-ról 62 százalékra. A brigádtagok száma 3,5 százalékkal emelkedett. Tartalmában is gazdagodott a verseny, több konkrét vállalás született.

Kormány- és SZOT-határozat értelmében tavaly módosult a munkaverseny-szabályzat.

Szarka Gy.: Igen, most értékelünk és jutalmazunk először ennek alapján. Mi azonban már tavaly is változtattunk korábbi módszereinken, a bronz- és ezüstjelvények odaítélését az üzemek hatáskörébe adtuk. Több éves tapasztalat alapján úgy ítéltük meg — a brigádvezetők egyetértésével találkozva —, hogy a brigádok munkáját legjobban, tárgyilagosabban ott, abban a környezetben tudják megítélni, ahol dolgoznak. Az értékelésnél elsődleges szempontunk az, hogy a kollektíva szervezettsége, tevékenysége az előző évhez képest mennyit fejlődött. A központban az értékelést végző társadalmi bizottság — az üzemek felterjesztései alapján — csak a címekre javasolt brigádok munkáját ismerhette meg, nem volt összehasonlítási alapja. Most az üzemeknél az előírt fórumokat végigjárva — maguk vitatják meg és döntik el a helyezéseket. Ahol 15 brigádnál több van, brigádvezetői tanácskozás elé kerül az értékelés, a döntés, ahol ennél kevesebb, termelési tanácskozás elé.

Pintér Gy.: Úgy véljük, ez az új rendszer az üzemi demokrácia kiterjesztését szolgálja. Fontosnak tartjuk, hogy az üzemek hatáskörébe került a bronz- és ezüstkitüntetés odaítélésének joga. Így lehetőség nyílik arra, hogy széles körben megvitassák, összehasonlítsák a munkát. Az új módszerben az is benne van, hogy az eddiginél jobb feltétel teremtődött a brigádmozgalom színvonalának emeléséhez.

Völgyesi T.: Ez az értékelési módszer nagyon jól bevált. A brigádvezetői tanácskozáson az önértékelést és a szakvezető javaslatát azok ellenőrzik, akik egymást a legjobban ismerik. Előfordul, nem egy esetben, hogy a vezető javaslatát megmásítják; érvekkel, megfellebbezhetetlen tényekkel alátámasztva.

— Ez az értékelési módszer érezhetően emelte a versenymozgalom színvonalát. A brigádok már vállalásaikkal is vetélkednek, s év közben, a munka során szemmel tartják egymást, a másik eredményei többre sarkallnak.

Táncos P.: Bizony van olyan brigádvezető, aki nem akar részt venni a brigádvezetői tanácskozáson, mert nem volt rendben a brigádmunkával, s most fél, hogy kiteregetünk mindent. Ilyenkor könyörtelenek vagyunk. A hanyagságokat nem lehet szó nélkül hagyni. Tavaly például előfordult, hogy nekünk nem volt hibamaradványunk, s a „haszontalanoknak" segítettünk. De amikor jutalmazás volt, persze, ők is sorbaálltak, s meg voltak sértve, hogy nem kaptak. Azt igyekeztek mentségükre felhozni, hogy rosszabbak a körülményeik. Bebizonyítottuk, hogy nem igaz. Rájöttek, hogy kénytelenek jobban dolgozni. Az ilyen nyilvános kritikák hallatán el is szégyellik magukat. A hiúság is nagy úr.

— A jó brigádszellem nem születik magától. Sokat kell tennie érte, mindenkinek. A mi brigádunk 12 tagú, 4 csoportból áll. Mindig jártak néhányan valamilyen iskolába. Volt főiskolásunk, s volt általános iskolásunk is. Az olyan természetes volt, hogy amikor iskolába kellett menniük, mi többiek dolgoztunk helyettük. S ezt ők nem felejtették el. Vagy: nem mindegy, hogyan neveljük a gyerekeket. Volt egy fiatal munkatársam, akinek a munkájára egy darabig mindig azt mondtam jó, de lehetne jobb. Elkenődött, hogy sose dicsérem. Ennek is eljött az ideje. Egyszer, amikor mutatni akarta munkáját, azt mondtam, nem nézem meg, mert biztosan jó. A gyerekkel madarat lehetett volna fogatni, olyan boldog volt, ez számára az elismerés teteje volt, a bizalom jele. Egy másik munkatársam panaszkodott, hogy őt semmilyen iskolába nem küldik. Hát ha tanulni akarsz, segítünk — mondtam. Elküldték szakmunkásképzőre, de úgy adódott, hogy ezzel egy időben munkaköréhez meg kellett szereznie a gépjárművezetői jogosítványt. Menni fog mind a kettő, erősködött. Hát nem ment. A gépkocsivezetőin elhúzták. Most égre-földre esküdözik, hogy a szakmunkásvizsgája jó lesz, mert erre figyelt jobban, s majd utána vág neki újra a másiknak. Naponta ügyelünk rá. Szóval így nevelgetjük egymást, a fiatalokat. S eredménnyel.

Helyes-e, hogy a munka értékelésénél a fejlődést veszik figyelembe?

Bene L.: Feltétlenül. Igazságtalan lenne, ha néhány jó felkészültségű és adottságú brigád kibérelné a magasabb címeket. Nálunk, az Alközponti Üzemben 22 brigád van, majd' mindegyiknél különbözők a feltételek. Van olyan, amelyiknél az iskolázottsági szint magas, ott kevesebb mód van a tanulás vállalására. Másutt sok az idősebb dolgozó, akik nyilvánvalóan a sportmegmozdulásokban nemigen vesznek részt. Ahol sok a fiatal, nagyobb mozgékonyság várható el tőlük. Mindenképpen helyes ezért, hogy a feltételek figyelembevételével azt vizsgálják, egy-egy brigád az előző évi munkájához tudott-e valamit hozzátenni.

Polgár I.: A szakmai vállalások mellett sokféle vállalási lehetőség van, ki lehet választani a testre szabottat. Nálunk, a Teréz központban sok feladatot adott a rekonstrukció. Komplex brigádunk mindent megtett, hogy a bővítési munkák alatt ne legyen üzemzavar. Ha kellett, naponta háromszor takarítottunk. Öt brigáddal pedig szerződést kötöttünk a jó együttműködésre. Így sikerült az év végi határidő előtt, november 7-re befejezni a központ bővítését. Gondolom, ezért ítélték nekünk a Posta Kiváló kitüntetést. Társadalmi munkavállalásaink egyike a pályi általános iskola patronálása.

Hány brigádot tudnak egy évben kitüntetni?

Szarka Gy.: A lehetőségünk 16 bronz-, 12 ezüst- és 8 aranyjelvény. Az ezzel együtt járó jutalom 350—400 ezer forint. Ezenkívül 160—170 ezer forintunk van az ifjúsági versenymozgalmak élenjárólnak jutalmazására. Az igények természetesen nagyobbak lennének, de üzemeinknek az adott keretből kell gazdálkodniuk. A vezetés akkor dönti el, hogy egy-egy területnek hány kitüntetést ad, amikor az igazgatóság már ismeri az éves gazdasági és versenyeredményeket. A korlátozott lehetőség arra ösztönöz, hogy az üzemekben nagyon körültekintően értékeljenek, továbbá arra is, hogy a kis kollektívák a jók közül a legjobbak közé kerüljenek. „Bérelt" hely nincs egyetlen kitüntetésre sem, nem kiáltunk ki egyetlen brigádot sem örökös élenjárónak, ez persze nem zárja ki, hogy egy-egy brigád több éven keresztül ne legyen az élvonalban, ha azért minden évben kitesz magáért.

— Az aranyjelvényre minden területünkről egy javaslatot kérünk, tehát a javaslat 13, az aranyjelvény pedig 8. Ezeket a javaslatokat az igazgatóságon értékeljük. Az elmúlt évben minden bronz- és ezüstjelvényt kiadtunk az üzemeknek, a 13 aranyra javasolt brigádból öt nem érte el a szintet, ezért a központi keretből ezüstjelvényt biztosítottunk részükre. Ha a Posta Kiváló javaslatunkat nem fogadják el a vezérigazgatóságon, azt arannyal helyettesítjük.

Völgyesi T.: Az új értékelési rendszer bevezetése óta egyetlen kifogás sem érkezett hozzánk, míg korábban elég gyakori volt a vád, hogy szubjektív volt egy-egy megítélés.

Mennyire segíti a versenymozgalom a technikai-technológiai fejlődéssel való lépéstartást?

Pásztor A.: A posta minden területén nagyon gyors a technikai, technológiai fejlődés. Ehhez kell alkalmazkodnia a szakképzésnek, melynek jelentős bázisa a brigádmozgalom. Múlt évben 24 tanfolyamon 535-en tanultak. Ezek 50—240 órás tanfolyamok, többségükben 100 órán felüliek. 1978-ban 145 dolgozónkat iskoláztuk be. Az újítómozgalomban való részvétel is a fejlődést szolgálja.

Szarka Gy.: A brigádvezetők szakmai tekintélye nagyon fontos, erkölcsi szempontból is. Érdekes tapasztalat, hogy nagyon gyakran szakszervezeti bizalmit választanak meg brigádvezetőnek. Emögött az van, hogy a bizalminál megszokják, hogy állandóan tájékoztat, intézkedik, képviseli az érdekeiket, ezzel tekintélyt, népszerűséget szerzett, mint közösségi ember. Az a törekvésünk, hogy a brigádvezetőket különböző vezetői tisztségekre neveljük. Az elmúlt öt évben mintegy 26—28-an kerültek csoportvezetői, főcsoportvezetői, osztályvezetői beosztásba.

Völgyesi T.: A vezetői készség fejlesztése végett gondoskodunk képzésükről. Az 1978—79-es oktatási évben először tartjuk a tanfolyamot igazgatósági szinten és rétegenként, azonos szakterületek brigádvezetőinek. 30 órában 6 téma szerepel.

Szarka Gy.: Ez a képzési rendszer fokozatosan visszafejlesztette a brigádvezetők fórumát. Ennek az volt a hátránya, hogy mindenki részt vett rajta, az egyik réteget nem érdekelte a másik gondja, széttorgácsolódott a tanácskozás, nem lehetett eléggé hatékony.

A hatékonyabb, jobb minőségű munka mellett a brigádok tevékenysége sokrétű, életük sokszínű.

Völgyesi T.: A versenymozgalom hármas jelszavához méltón a vállalások sokirányúak. Minden megmozdulásról nincs mód beszélni, csak ízelítőül néhány példa. Az első még a munkához kapcsolódik. Tavaly meghirdettük a munkaszervezési pályázatot — az idén folytatjuk —, 11 brigád jelentkezett részvételre. Ezek közül három ki is dolgozta javaslatát, hasznosíthatók, ezeket a brigádokat a brigádvezetői tanácskozáson megjutalmazzuk.

— A sportmozgalomban — azt hiszem, nem vagyok részrehajló — a postán az élvonalban vagyunk. A részvevők számával is, és eredményeinkkel is. Az Alközponti Üzem dolgozóinak például egyharmada sportol. Sok serleget, helyezést gyűjtöttek már össze. Az érdeklődés, az eredmények a vezetőket, az üzemeket is arra ösztönzik, hogy patronálják a sportmozgalmat.

— Mindig népesen veszünk részt a különböző vetélkedőkön. Általában 80—90 brigád szokott jelentkezni. Tavaly egy második helyezésért az Alkotmány brigád tagjai lengyelországi jutalomúton vettek részt.

— Az aktív brigádélet kötőerő is a munkahelyhez. Míg 1978-ban 34 százalékos volt igazgatóságunkon a munkaerőmozgás, a szocialista brigádoknál csak 24.

— 1979-re már összeállítottuk a programunkat. Szellemi vetélkedő lesz „Mit kell tudni a Tanácsköztársaságról?" címmel; Öttusa bajnokságot indítunk a brigádok részére; Játékos sport- és ügyességi vetélkedőt rendezünk; Céllövészet lesz (a brigádok kérésére); Kocogás, kirándulás a budai hegyvidék megismerését szolgálja majd, tájismertetés is lesz.

Az igazgatóságon 1400 a harminc éven aluli dolgozó. Mennyire tevékenyek az ifjúsági versenymozgalmakban?

Völgyesi T.: Fiatal dolgozóink magas száma jelzi, mennyire fontos részvételük a versenymozgalomban. A 2354 szocialista brigádtagból 833 harminc év alatti.

— Nálunk nagyon jól beváltak az egyéni versenyformák. 1978. január 1-től sajnos — országos rendelkezésre — változtattak a korábbi szabályokon. Többek között: a megpályázott cím elnyeréséhez korábban egy, most két év kell.

— A posta minden területén jó hagyományai voltak a Szakma ifjú mestere mozgalomnak. 1960—61 óta sok szép eredmény született. Minden címhez kidolgozták — postaszinten — az oktatási tematikát, melyből fel kellett készülni a vizsgákra. Oktatókat jelöltek ki, akik felkészítették a jelentkezőket a vizsgára. A jutalom összegét a vizsgaeredményhez kötötték. Ez a követelményrendszer komoly szakmai többletet adott a vizsgának nekivágó szakembernek, ugyanakkor erkölcsi, anyagi elismerést is. Tehát hasznos volt a postának, az egyénnek is. Az új rendszerben vállalást kell tennie a fiatalnak, s kétéves munkájával nyerheti el a megpályázott címet. Az értékelést a munkahelyi kollektíva végzi, ott döntenek az odaítélésről is. Az egységes postai meghatározás szerint nem szükséges vizsgázni. Viszonyítási alap így nincs, s a követelmények, mércék az üzemekben nem egyformák — a vállalások sem.

Szarka Gy.: Nálunk korábban általában 200 fiatal érte el az egyéni versenymozgalom valamelyik címét, jelentős pénzjutalommal. Az új rendelkezések szerint a Kiváló dolgozó keretből kell adni, ennek 10 százaléka lehet, ami nálunk azt jelenti, hogy 20 fiatal szerezheti meg.

— Összedugtuk a fejünket, hogyan lehet menteni valamit. A rendelkezés betartása mellett vizsgával összekötött versenyeket is indítunk, aki sikerrel leteszi, 400 forint jutalmat kap. Ez az összeg ugyan jóval alacsonyabb, mint amit korábban a címhez adtunk.

Táncos P.: Jómagam vagy ötször voltam Kiváló ifjú mester. Először egyedül jelentkeztem az üzemből, s a társaim kinevettek. De amikor megkaptam a jutalmat, irigykedtek. A következő évben már csatlakoztak hozzám vagy hárman. És minden évben többen jelentkeztek.

Nem lehet a versenymozgalomban mindent országosan uniformizálni. Nagyon sok munka van abban, hogy a postánál jelentős eredmények születtek az egyéni ifjúsági versenymozgalmakban.

Beszélgetésünk átkanyarodott 1979-hez. Hogyan készítették elő a versenymozgalmat, és mit várnak a brigádoktól az új esztendőben?

Pozsonyi V.: Az 1979-es év minden eddiginél nagyobb feladat elé állítja az igazgatóságot. Az ötéves terv hátralevő két évében az eredeti tervelőirányzaton felül 35 ezres állomáskapacitás-bővítést kell elérnünk. Két főközpontot — Újpest és Belváros — bővítünk, a nagy lakótelepeken pedig konténerközpontokat létesítünk, 1980 végéig összesen tizenhármat. Ez számunkra új feladat.

Szarka Gy.: Az igazgatóság fő feladatait ismerve, idejében elkészítettük versenyfelhívásunkat, s azt januárban minden brigádvezető megkapta. A felhívás arra mozgósít, hogy a vállalások támogassák az igazgatósági terv maradéktalan végrehajtásának segítését, és szakterületenként felsorolja az év feladatait, ajánlásként, melyekre a brigádvállalások építhetők.

Pásztor A.: Az igazgatósági tervfeladatok alapján az üzemek vezetőinek osztályokra, szakterületekre bontva kell meghatározniuk egyes tennivalókat. Ebből a brigádok már tudják, miben kell segíteniük, mit vállalhatnak.

Pozsonyi V.: Munkánkkal kettős célt szolgálunk. Az állomások számának növelése azok számára fontos, akiknek még nincs telefonjuk. A telefontulajdonosok pedig azt várják tőlünk, hogy a szolgáltatás minősége javuljon. Ezért feladatunk a központok forgalmi viszonyainak rendezése, a központok műszaki felülvizsgálata, üzembiztonságuk javítása, a föld alatti hálózatban a kábelhiba-elhárítás 1978-as szinten való tartása.

— Hogy mi mindenben segíthetnek a brigádok, arra egy-két példa. Már említettem, hogy új feladat számunkra a konténerközpontok telepítése. Az első Kőbánya-Újhegy lakótelepen épül. Most folynak a műszaki vizsgálatok, készül az alépítmény. Itt lesz elsőként egységes rendszerben vazelintöltésű kábelhálózat. Új technológiával történik a kábelbehúzás. A hálózatépítők tehát vállalhatják, hogy tanfolyamokon, egymást segítve, gyorsan, jól megtanulják az új feladatot. Vagy: a konténer fogadása a Belváros és Ferenc központban esedékes. Ennek jó előkészítésére komplex brigádok alakulhatnak, erre a munkára koncentrálva. De más főközpontok brigádjai is kezdeményezhetnek segítséget. Szocialista szerződéseket köthetnek kiemelt feladatokra.

— Feszített munka vár ránk az idén, s a tervfeladatok teljesítése mellett a jövő esztendőt is jól elő kell készíteni, meg kell alapozni. A rendkívüli helyzet rendkívüli hozzáállást igényel. Brigádjaink szervezettsége, a kiterjedt brigádmozgalom jelentős alapot ad ehhez.

Szarka Gy.: S erkölcsi alapot ad az, hogy hosszú évek után igazgatóságunk tavaly dicsérő oklevelet kapott, s 1978-as munkánkkal — úgy érezzük — teljesítettük a Kiváló cím feltételeit. A szakszervezeti központban tartott nagyaktíva-értekezlet útmutatásával mostanában tartjuk meg az igazgatósági aktívagyűlést, ezt követően kerül sor a brigádvezetők küldött-értekezletére, ahol majd elfogadjuk a tervekre épülő vállalásokat, s számot adhatunk 1978-as szép eredményeinkről. Szeretnénk egy év múlva ugyanilyen kedvezően nyilatkozni munkánkról.

A TIG helyes törekvései érezhetők a fenti megnyilatkozásokból. Erőfeszítéseiket el kell ismerni, nehéz körülmények között dolgoznak. A távbeszélő-szolgáltatás Budapesten van a legkritikusabb helyzetben, aminek megváltoztatásához hosszabb időre van szükség. Azt is figyelembe kell venni, hogy a vidéki igazgatóságok áldozatot hoztak akkor amikor — megértve a TIG helyzetét — munkaerőt adtak át, tehát az ő segítségük is közrejátszott eredményeikben. Az igazgatóságnak ilyen támogatásra az idén is szüksége van, meg is fogja kapni. A nagyobb követelmények azonban szükségessé teszik, hogy a gazdasági vezetők — minden szinten, minden területen — nagyobb gondot fordítsanak, több erőfeszítést tegyenek a munka jó megszervezésével a feltételek biztosítására. Ezzel fokozottabban megalapozhatók a versenyvállalások, illetve azok teljesítése is. A szakszervezeti szervek is időben, rendszeresen jelezzenek, ha gátló tényezőket, elhárítható akadályokat látnak. A távbeszélőhelyzet — amely már politikai kérdéssé is vált — megköveteli minden vonatkozásban a tartalékok feltárását, hasznosítását, csak így lehet megfelelni a magasabb követelményeknek.

Bánhidi Éva

Kulturális pályázatot nyert a II. sz. munkásszálló

A szervezett iskolarendszerű felnőttoktatás, a közösségi kapcsolatok erősítése, a társadalom- és természettudományi ismeretek, az olvasás iránti érdeklődés felkeltése, valamint a tömegsportolási formák rendszeresítése volt a célja annak a több politikai és társadalmi intézmény által tavaly közösen meghirdetett pályázatnak, amelyre a budapesti I. munkásszálló is benevezett. Eredmény: a „Munkásszállók a közművelődésért" oklevél és az ezzel járó 35 ezer forint jutalom elnyerése.

— Ez a mindössze kétszázas létszámú otthon hogyan tudta elvenni a versenyt a többi nagyobb, és az anyagilag is sokkal jobban ellátott munkásszállóval? — kérdem *Pálfalvi Józseftől*, a szálló vezetőjétől.

— A kiírás pontosan meghatározta a feltételeket — válaszolja. — Ami kötelező volt: a nyolc általános iskolát be nem fejezett lakók helybeni oktatásának megszervezése. Ezt mi már 1976-ban előkészítettük. A 15 jelentkező tavaly előtt elvégezte az összevont IV—VI. osztályt, 1978-ban pedig 12-en tették le a VII. és VIII. vizsgáit.

— *Milyen módszerekkel sikerült ezt elérni?*

— A kihelyezett osztály Május 1. úti általános iskola tanárai rendszeresen korrepetáltak is a felnőtt tanulókkal. Ezenkívül sokat segítettek a postaszervek oktatási előadói, valamint az szb-titkárok, akikkel állandóan kapcsolatot tartottunk.

— *És hogyan tudtak eleget tenni az egyéb, szabadon választható tárgykörök pontjainak?*

— Mivel szállónk több szempontból sem alkalmas a pályázatban megjelölt témakörök teljes kimerítésére, úgy gondoltuk, mindenből adunk egy keveset. Az ismeretterjesztésben különböző témákban szerveztünk előadásokat: Regények, filmek, Fejezetek a II. világháború történetéből, a Bűn nyomában stb. címmel — tavaly összesen harminchatot. A látogatottság növelésére pedig az bizonyult jó módszernek, hogy mindegyik után egy, a tárgyhoz kapcsolódó játékfilmet is levetítettünk és így általában 30—50 ember megjelenésére is számíthattunk. Az olvasás népszerűsítését már szintén régebben elkezdtük. 1978-ban a lakók 40 százaléka beiratkozott szaporított letéti könyvtárunkba, illetve 89-en cseréltek innen rendszeresen könyvet. Ehhez a látszólag nem látványos, de a létszámhoz képest mégsem lebecsülendő eredményhez az is hozzájárult, hogy tavaly alig akadt nyolc általánost el nem végzett emberünk.

— *Mit lehetett tenni a helyi viszonyok között az ifjúsági klub tartalmi fejlesztéséért?*

— Hogy az idősebbek se érezzék magukat kirekesztve, mindinkább munkásklubnak nevezzük. A szállólakók által társadalmi munkában épített pinceklub épp egy esztendeje készült el. Anyagot a POKMŰ adott hozzá, a berendezések — magnó, lemezjátszó, rádió stb. — anyagi fedezetét pedig a Szociális Hivatal vállalta. A múlt év januárjában indult programok közül kedvelt volt a TIT közreműködésével illusztrált földrajzi sorozat, ami mellett még dalestet rendeztünk, színjátszó csoportot hívtunk meg. 10—12 állandó taggal, jól felszerelt laboratóriummal a klub égisze alatt működik a fotószakkör is. Vezetője hetenként rendszeresen órát tart, és személyesen segít mindenben a fotósoknak. A legjobb 50 felvételből tavaly az ebédlőben kiállítást rendeztünk, és a lakók szavazatai alapján legjobbnak ítélt fényképeket díjaztuk.

— *És hogyan ébresztettek kedvet a kiírás utolsó pontjához: a terem- és tömegsportokhoz?*

— A többesszám használata túlzás lenne, mindenesetre nálunk régen meghonosodott szokás, hogy együtt járunk ki a meccsekre. A rex- és pingpongasztal pedig szinte állandóan foglalt, és ezekből a játékokból gyakran rendeztünk 1978-ban is házi versenyeket. A kispályás labdarúgócsapatunk meg olyan jó formában volt, hogy a postás bajnokság VI. osztályában a 3. helyet szerezte meg.

— *Vagyis a pályázat kötelező és a többi négy szabadon választható pontjainak is mind megfeleltek.*

— Igen, de mint már említettem — szerényen. Hiszen például egy csepeli munkásszállóval vetélkedni nevetséges erőlködés lett volna. És nem is ez a cél, hanem hogy a már részben az előző években „begyakorlott" közművelődési formákat továbbra is megtartsuk, sőt, a magunk tehetsége, anyagi lehetősége szerint igyekezzünk fejleszteni.

— *Nyilván erre fordítják az oklevélhez kapott pénzt.*

— A lakókból álló művelődési bizottsággal már tervet is készítettünk felhasználásra. A pályázaton nyert összeget elsősorban a berendezések, felszerelések bővítésére szántuk: játékokra, a fotószakkör és a teremsportok kellékeire, a vetítő berendezéshez egy különleges lencse megvásárlására, hogy szélesvásznú filmeket is vetíthessünk.

— *Végül egy személyes kérdés: mi lelkesíti önt, hogy e tulajdonképpen csupán részfoglalkozásként vállalt és a népművelők által közismerten hálátlannak elkönyvelt teendőkkel ilyen rangos helyet vívjon ki a szállónak?*

— Bármit felelnék, nagyképűségnek hatna. Vállalom inkább helyette a közhelyet, hogy nagyon szeretem csinálni.

L. Simon Zsuzsa

Alapszervezeti kultúrfelelősök tanfolyama Csopakon

A minőségileg és mennyiségileg megnövekedett feladatok miatt napjainkban fokozódik a tisztségviselői oktatás fontossága. Egyre jobban bebizonyosodik, hogy a napi szakszervezeti munkához nem elég az általános tudás és a jóakarat, konkrét elméleti és gyakorlati ismeretekre van szükség. Szakszervezetünk hivatásának és kötelességének tekinti, hogy felkészítse tisztségviselőit a mozgalmi munkára.

E gondolatok jegyében rendezte meg szakszervezetünk az szmt segítségével az alapszervezeti kulturális, agitációs és propagandafelelősök tanfolyamát január 29. és február 3. között Csopakon, a Szakszervezetek Veszprém megyei Tanácsának Oktatási Központjában.

A 30 résztvevő az ország különböző helységeiből érkezett; minden igazgatósági terület és több középfokú postaszerv is képviselve volt.

A képzés tematikáját a Postások Szakszervezetének titkársága hagyta jóvá, úgy készült, hogy a hallgatók konkrét elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek társadalmi munkájuk ellátásához, és tájékoztatást kapjanak időszerű gazdasági témákról is.

Különös érdeklődés kísérte az időszerű szakszervezeti feladatokat ismertető, a gazdasági kérdésekkel (az V. ötéves népgazdasági és postai terv időarányos végrehajtása, bérfejlesztési lehetőségek) foglalkozó, továbbá a szakszervezetek nevelőtevékenységét bemutató előadásokat.

Az említett témákon kívül tájékoztatás hangzott el a szakszervezeti művelődési intézmények, ezen belül a Postás Művelődési Központ tevékenységéről, részletesebben a könyvtárakról és az ifjúsági klubokról, a közművelődési törvényről és a művelődési bizottságok tevékenységéről, a szak- és állami oktatásról, a szakképzettségről, a postás dolgozók iskolázottsági színvonaláról, valamint a szakszervezeti agitáció és propaganda időszerű feladatairól. A szocialista brigádok kulturális vállalásairól szóló előadást élénk vita követte.

A részt vevő hallgatók aktivitása, magatartása, fegyelme példás volt; a tanfolyam igen jó tapasztalatcserének bizonyult. Az előadások után naponta öntevékeny szabad idős programok szervezésére került sor, amelyek lebonyolítását a csoportból választott tisztségviselők (kultúr- és sportfelelős, osztálybizalmi) segítették. Volt ismerkedési és búcsúest.

Abban, hogy a tanfolyam sikeresen zárult, nagy része van az Oktatási Központ dolgozóinak is, akik munkájukkal, a kedvező feltételek megteremtésével segítették a lebonyolítást.

Összegezésül megállapítható, hogy nagyon hasznos, munkával teli napokat töltött együtt a harminc alapszervezeti kulturális, agitációs és propagandafelelős. A tanfolyam sok új ismeretet adott a résztvevőknek, s a tanultak birtokában több tudással végezhetik mind a gazdasági, mind pedig mozgalmi feladataikat.

Kovácsné Szabó Margit

POSTÁS FIATALOK! FIGYELEM!

A Postás Színjátszó Csoport felvételt hirdet

Jelentkezni lehet a próbanapokon, hétfő, péntek 18—21 óráig a PMK-ban (VI., Benczúr u. 27.).
Rendező: DARIDA MIKLÓS.
Szeretettel várjuk a szavaláshoz, színjátszáshoz magukban tehetséget érző fiatalok jelentkezését.
A Postás Művelődési Központ Vezetősége

BEMUTATKOZIK

a műszaki ifjúsági szakkör

— Minden asztalra tegyetek egy darab vezetéket, egy trafót és egy forrasztópákát! De addig ne nyúljatok hozzá, míg el nem mondom a mai feladatot — és a szakkörvezető máris rajzolja a táblára az egyszerű áramkör összetevőit. Amíg a kék köpenyes, 10—13 éves fiúk a magyarázatra figyelnek, *Komjáthy* Gyuláné, a Postás Művelődési Központ módszertani előadója tájékoztat a műszaki ifjúsági szakkör céljáról:

— A munkára nevelést már az általános iskolában elkezdik a modern pedagógusok, s ehhez a vállalatokkal is felveszik a kapcsolatot. Az együttműködés révén így két légy is üthető egycsapásra: egy-egy szakma iránti érdeklődéssel a gyerekek később könnyebben tudnak pályát választani, az iskolát segítő intézmény pedig munkaerő-utánpótlási gondjain enyhíthet.

— A postának ez a szakkörre már 22 évvel ezelőtt megalakult a Távbeszélő Igazgatóság tanműhelyében, de itt, a Práter utcai általános iskolában 15 önként jelentkező V—VII. osztályos tanulóval csak az 1978—79-es tanévben. A hétfőnkénti 3 órás foglalkozásokat *Tétényi* Ferenc villamosmérnök, a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság tanműhelyének vezető tanára tartja. Ha félfüllel odafigyel, meggyőződhet róla, milyen rutinnal, pedagógiai érzékkel. A szükséges eszközöket — szerszámot, anyagot — szintén a Távbeszélő Igazgatóság költsönzi, így a segédletekhez a művelődési központnak minimális összeggel kell csak hozzájárulnia. Az itt tanultakat kiegészítendő, elviszi a gyerekeket az oktató a Közlekedési Múzeumba, a különböző telefonközpontokba, hogy „igaziban" is lássák mindazt, aminek alapfokú mechanikai és elektrotechnikai ismereteit a szakkörökben szerzik meg.

Tétényi Ferenc közben befejezi az áttekinthető, illusztrált magyarázatot, a tanult fogalmakra rákérdezve ellenőrzi a gyerekek eddigi tudását. Ezután megáll egy-egy asztal mellett, ahol a srácok nagy izgalommal „helyezik" a színes vezetékek végét, ónozzák a forrasztópákát.

Foglalkozás közben a gyerekek

A szabatos feleleteivel már az imént kitűnt ötödikes *Pikács Gabi* mellé én is letelepszem egy percre:

— Mivel akarsz foglalkozni, ha felnősz?

Habozás nélkül feleli:

— Elektroműszerész leszek.

Az eközben kíváncsian körém gyűlt néhány fiú még nem ilyen határozott a pályaválasztásban. *Farkas* Gábor nem tudommal felel, azonban gyorsan hozzáteszi, hogy ő is azért jelentkezett ebbe a szakkörbe, mert nagyon érdekli az elektromosság. A szintén V. osztályos *Karvalics* Ernő pedig egyelőre mentőautó-vezető akar lenni. Majd unszolás nélkül arról mesélget, hogy a Hajó- és Darugyárban dolgozó anyukáját a szünidőben gyakran elkíséri a munkahelyére, s ott szeret elnézelődni.

Megköszönöm a „nyilatkozatokat", hogy ne maradjanak le a többiektől, akik már nagy igyekezettel próbálják ráforrasztani a vezetéket a negatív és pozitív pólusokra. Mindez, persze, nem megy csendben: hangoskodnak, zsibongnak, osztják egymásnak a szaktanácsokat. A szakkörvezető csendre inti őket, és mi után korrigálja a sutácsk mozdulatokat, gyors névsorol vasást tart.

Eredmény: csak néhányan hiányoznak.

— A jelentkezés ugyan önkéntes — fordul hozzám — de aki nem jön el, vagy végképp kimarad, magyarázatta is tartozik. A munkában nélkülözhetetlen fegyelem az alapja annak, hogy az ide járók — ahhoz képest, hogy a tananyagról előzőleg még halvány fogalmuk sem volt —, szépen haladnak; a többség láthatólag élvezi, kedvvel végzi a gyakorlatokat. Ezt egyébként a januárban készült felmérés is bizonyítja. A pedagógusoknak arra a kérdésére ugyanis, hogy az iskolában működő sok szakkör közül melyik a legkedveltebb, a fiúk a miénkre adták a legtöbb szavazatot.

— simon

Témák és módszertani útmutató a forradalmi ünnepségek megrendezéséhez

A magyar történelem egyik jelentős időszakáról emlékezünk meg ebben az évben, idén köszöntjük a magyarországi Tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulóját.

E rövid tájékoztatóval meg kívánjuk könnyíteni az ünnepséget szervezők dolgát, ezért szeretnénk felhívni a figyelmet azokra a lehetőségekre, melyek a programok szervezésénél, az emlékműsorok megrendezésénél rendelkezésünkre állnak.

Majd minden művészeti intézmény (színház, hangversenyterem, múzeum) megemlékezik alkalomhoz illő programmal az évfordulóról. Ez intézmények közül a Munkásmozgalmi Múzeumra hívnám fel elsősorban a figyelmet, azért, mert 1979. március 2-től május 2-ig helyet ad a Bélyegmúzeum témához kapcsolódó kiállítási anyagának. A Vár impozáns falai között, ez alkalommal az eseményeket dokumentáló bélyegeket, bélyegterveket és a kort idéző egyéb postai dokumentumot láthatunk. Nagyon érdekesnek ígérkezik a Petőfi Irodalmi Múzeum „A Tanácsköztársaság irodalma" című kiállítása, mely március 20-tól látható.

„Vetélkedők országa lettünk" — mondják. Való igaz, nogy minden alkalmat megragadunk a szellemi csaták vívására. Nagyon izgalmasnak ígérkezik a „Tanácsköztársaság városismereti vetélkedő", melybe a budapesti postás dolgozók is bekapcsolódhatnak. A versenyzőknek a helyismereten kívül fel kell készülniük a történelmi időszak jelentős eseményeiből, alakjaiból. Nekik és a máshoz e tárgyból vetélkedőknek szeretnénk ajánlani pár könyvet, melyek még kisebb könyvtárakban is megtalálhatók:

— Mit kell tudni az 1918—1919-es forradalmakról (Kossuth, 1978)

— *Hajdú Tibor:* A Magyarországi Tanácsköztársaság

— *Máté György:* Vörös jelek a hadak útján (1969, Táncsics)

— *Lengyel József:* Visegrádi utca (1962, Szépirodalmi Kiadó)

— *Surányi László:* A Magyarországi Tanácsköztársaság bélyegkiadásának és a Vörös Hadsereg tábori postájának története

— A szocialista forradalomért (Kossuth, 1975)

A TIT-en keresztül két e témájú sorozatának kiegészítéseül (Századunk, A forradalmak nemzedéke) ismeretterjesztő előadást vagy előadásokat lehet rendezni. Azok számára ajánljuk az előadásokat, akik alaposabb bepillantást akarnak nyerni e kor eseményeibe.

Nagyon szép és könyvesboltokból vagy a kiadóktól könnyen beszerezhető kiállítási anyagok állnak rendelkezésre. A Postás Művelődési Központ is rendez belőlük március 12—21-ig látható kiállítást.

— A Magyarországi Tanácsköztársaság arcképalbuma

— 1918—1919-es események képekben

— A Magyar Tanácsköztársaság plakátjai. 2. kiad. (Kossuth, 1964.)

— *Uitz Béla:* Festmények és grafikák (Corvina, 1967)

A kiállítások megrendezéséhez a PMK nagyon szívesen nyújt szakmai segítséget.

Bizonyára nagyon sok postaszervnél vannak olyan tehetséges fiatalok, akik szívesen és örömmel vesznek részt az ünnepi műsorokban versek és prózarészletek előadásával. Részükre az alábbi köteteket ajánljuk, melyekben találhatnak alkalomhoz illőt is és kedvükre valót:

— *Május piros harangja* (Antológia, Szépirodalmi, 1962)

— *Márciusi nap.* Magyar írók és költők 1919—1966-ig. (Antológia, Szépirodalmi, 1969.)

— *Mindenki újakra készül* (Akadémiai Kiadó I—IV. kötet)

— *Nemzeti és mozgalmi ünnepek* (1977, Kossuth)

— *Tűz csiholói* (1971, Táncsics).

A postás színjátszó csoport és a zeneiskola alkalomhoz illő műsorral készül. Örömmel tesznek eleget a meghívásoknak. Az irodalmi műsorrészt nagyon szépen egészíti ki az élő zene. Megszólalhatnak Bartók és Kodály művein kívül a forradalmi eszmét hirdető magyar vagy külföldi szerzők is. Nagy zenekar befogadására nem minden „kultúrterem" ad lehetőséget, de zongora nagyon sok postaszervnél van, s ahol zongora nincs, ott is megszólalhat zene, ha vonósnégyes tolmácsolja.

Az ünnepi műsorok nyitó és záró zenéjéül a Fáklyavivők sorozat 3., 4. lemezét és a Tavasz 1919. című hanglemezt ajánljuk, ezek minden lemezárusító helyen beszerezhetők. A PMK is rendelkezik ezekkel a lemezekkel, melyeket hangszalagra való átjátszás céljából nagyon szívesen a postaszervek rendelkezésére bocsátunk.

Megrendelhetők diafilmek is (Diafilm mintabolt, Budapest, 1052, Tanács krt. 2.), közülük elsősorban

— *a Magyar Tanácsköztársaság*

— *A Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege és a*

— *Három Tavasz II. rész* címűeket ajánljuk.

Kisfilmek is készültek szép számmal, melyek az eseményeket idézhetik. Ezeket csak pártszervezetek igényelhetik, a budapestiek a MOKÉP Közművelődési Titkárságánál (1081. Bp., Mező I. u. 25.), a Bács, Nógrád, Pest megyeiek a 1106. Bp., Algyógyi u. 6., a Békés, Csongrád, Heves, Szolnok megyeiek az 5001. Szolnok, Ady E. u. 117., a Fejér, Győr, Komárom, Vas, Veszprém megyeiek a 9024. Győr, Kálvária u. 59., a Borsod, Hajdú, Szabolcs megyeiek a 4025. Debrecen, Szoboszlói u. 25., a Baranya, Somogy, Tolna, Zala megyeiek a 7623. Pécs, Hőgyes u. 20. címen.

A széles választékból hármat ajánlunk:

— *Dicsőséges Tanácsköztársaság, 1919.* dok.-film.

— *Harcban születünk*

— *Holnap már tavasz lesz* — Kun Béláról címűeket.

Anyagi lehetőségek szabhatnak határt annak, hogy neves vagy még ez ideig nem olyan neves, de tehetséges előadók szólaljanak meg az ünnepségeken. A Postás Művelődési Központ a műsorok megszervezésével, a művészek közvetítésével segíti a postaszerveket. Sok kultúrfelelős már ismeri a telefonszámot: 429—185/21.

Olyan évfordulóhoz közelednünk, amely mai történelmünk előkészítője, s első megvalósítója volt. Tapasztalából okulva, nagy alakjai eszméit magunkénak vallva, az ő általuk taposott első lépések után építhetjük mai életünket. Alakjuk és művük reflektorfénybe kerül az elkövetkezendő időszakban. Számunkra fontos, s az elkövetkezendőkre, hogy ez a fény ne csak villanás legyen, hanem még jobban beleivódjék tudatunkban, szívünkbe, s erősítsen bennünket tetteinkben is.

Józsa Ágnes

SPORT

Bemutatjuk a Pécsi Postás Sportegyesületet

Pécsett, a pályaudvar mögött, szép szál jegenyefák övezte sporttelep tűnik az arra utazók szemébe. Ez a nyolc holdnyi terület 1940 óta a pécsi postások sportbirodalma. A sporttelepen található egy kitűnő gyeppel borított labdarúgópálya, egy bitumenes kézilabda-, röplabda-, kosárlabdapálya, egy bitumenes tollaslabdapálya, egy tekepálya, egy földes labdarúgópálya, valamint egy salakos kézilabdapálya, illetve kispályás labdarúgópálya. A sportkomplexumhoz tartozik egy öltözőépület is. Ebben a kedvező környezetben zajlik a Pécsi Postás Sportegyesület szakosztályainak tevékenysége, és itt tartják rendszeresen a Pécsi Postaigazgatóság által szervezett postás tömegsportnapokat. De mielőtt még a sportegyesület, valamint a város postásainak tömegsportjáról írnánk, tájékoztatást adunk az egyesületi sport történetéről.

A Pécsi Postás Sportegyesületet 1940-ben hozták létre. Első elnöke Girschdt Ferenc, az igazgatóság műszaki osztályának vezetője volt, az 1941-ben létrehozott labdarúgó szakosztályt pedig dr. Boros Kálmán irányította. A labdarúgók igen rövid ideig küzdöttek a városi bajnokságban, nem sokkal a megalakulás után bekerültek az NB III-ba. Az akkori aranycsapat természetesen még nem olyan kiváló körülmények között játszhatott, mint a mai csapat. A megalakulást követő években Pécs város tanácsa mintegy 8 holdnyi területet biztosított a postásoknak arra, hogy kiépítsék sporttelepüket. A pécsi postások igen nagy lelkesedéssel fogtak munkába, sok-sok társadalmi munkával járultak hozzá ahhoz, hogy igényeiknek megfelelő sportolási lehetőségük legyen. Gyorsan, egymás után alakultak meg az egyesületi szakosztályok. Elsőként épült föl — a labdarúgópályával egyidőben — a salakos atlétikai pálya, ekkor építették meg az öltözőt is. Az 50-es évek elején megalakult a sakk, a tenisz, valamint az asztalitenisz szakosztály. A kezdeti idők élénk sportéletének bizonyítéka, hogy az egyesületben olyan híres versenyzők sportoltak, mint például *Morvai Vidor* atléta, aki később a Magyar Atlétikai Szövetség technikai munkatársa lett. Az atlétikai szakosztály jó hírnevét fémjelzik *Kardos István, Deák Ferenc* és *Molnár István* kitűnő eredményei. A labdarúgók „aranycsapatában" olyan nevek voltak találhatók, mint *Solymár István, Garami János, Czakó János, Schulteisz Gyula*, aki jelenleg a Pécsi MSC színeiben rúgja a labdát. Nemrég még a PSE játékosa volt.

A 60-as évek elején új igényként jelentkezett a kosárlabda szakosztály létrehozása. Megalakult a férfi és női kosárlabdacsapat. A két csapat közül a nők értek el nagyobb eredményeket, ők több alkalommal is szerepeltek az NB II-ben, megérdemlik, hogy velük részletesebben is foglalkozzunk. Bár jelenleg a megyei bajnokságban szerepelnek, tavaly szép részsikereket értek el az NB II-ben. A női kosarasokat nem keserítette el az, hogy kiestek a magasabb osztályból. Éppen elég idejük van arra, hogy fejlődjenek, hiszen a csapat rendkívül fiatal. Átlagéletkoruk 20 év körül van. A csapatot kitűnő fiatal edző irányítja, aki mindent megtesz azért, hogy a kosaras lányok összeszokott, összekovácsolódott csapatként feljebb jussanak.

A Pécsi Postás Sportegyesület természetjáró szakosztállyal is rendelkezik. A szakosztály kitűnő túraprogramokat szervez, ezáltal biztosítva a lehetőséget a sportolni vágyó postások mozgásigényének kielégítésére.

A 60-as évek közepén belső szervezési hibák és egyéb okok miatt visszaesett a sportegyesület élete. Szerencsére ez már csak a múlt. A 70-és évek elején ismét fellendült Pécsett a sportélet, amiben közrejátszott a postás dolgozók széles összefogása korszerű létesítmények megépítésére. El is készül a szocialista brigádok és társadalmi szervek segítségével egy bitumenes kézilabdapálya, a tollaslabdapálya, valamint ekkor alakítják ki a salakos kézilabdapályát. A pályaépítések befejezéseként 1976-ban kialakítják a tekepályát.

A Pécsi Postás Sportegyesület a versenysport mellett kiváló körülményeket nyújt a Pécsi Postaigazgatóság tömegsportja részére. A városban nagy hagyományokkal rendelkezik a tömegsport, s ebben élen járnak a postások. E tevékenységet az igazgatóság szakszervezeti tanácsa mellett működő öt fős sportbizottság irányítja, előre elkészített tömegsportnaptár szerint. A sportbizottságon kívül valamennyi szakszervezeti bizottságon választott sportfelelős van, az ő munkájukat pedig sok-sok fáradhatatlan sportaktíva segíti. A területi tömegsportrendezvényeket — ezekben Baranya, Somogy, Tolna és Zala postásai vesznek részt — általában a pécsi SE pályáin bonyolítják le. Itt rendezik meg az immár többéves múltra visszatekintő pécsi „kocogónapot" is. Ezen a postás dolgozók és családtagjaik vesznek részt. Egy-egy ilyen megmozduláson sokszor 200—250-en is indulnak. A kocogónapokat Jászkúti Sándor irányításával szokták megrendezni.

A tömegsportolók közül kiemelkednek a természetjárók, akik *dr. Borhidi Mihályné* vezetésével havonta baranyai, mecseki túrákon vesznek részt, általában 20-as, 25-ös létszámmal. Rendszeresen ott vannak az országos természetbarát találkozókon is.

Minden évben megrendezik Pécs és Eszék közös kulturális és sportnapját. E rendezvényeken a magyar és a jugoszláv postás sportbarátok labdarúgásban, kosárlabdában, sakkban mérik össze tudásukat. (Az idén a szervezők férfi tekeversennyel bővítik a műsort.) A sportegyesület helyet ad a Postai Gépjármű Szállítási Üzem garázsaiban dolgozók közötti körmérkőzéses kispályás labdarúgó mérkőzéseknek is.

Az igazgatóság szakszervezeti tanácsának sportbizottsága 7 postaszerv részvételével évenként megrendezi a kispályás üzemi bajnokságot. E versenyek állandó résztvevői: a Pécs Városi Távközlési Üzem, a Gépjármű Szállítási Üzem, a Postaigazgatóság törzse, a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság gócüzeme, Pécs 1 postahivatal, a Magasépítő Üzem, valamint Pécs 2 postahivatal.

Ha már a tömegsportról van szó, említést érdemelnek az igazgatósághoz tartozó többi megye tömegsportrendezvényei, függetlenül attól, hogy a Pécsi Postás Sportegyesülethez csak oly módon kapcsolódnak, hogy a versenyeket időnként Pécsett vívják, idegen csapatként. Élénk tömegsportélet zajlik Kaposvárott, Zalaegerszegen és Szekszárdon. Nagykanizsa elsősorban a természetjárásról híres Tomasics János, a Nagykanizsai Postás Sportegyesület elnöke és Deák Jenő nyugdíjas irányításával évente átlag mintegy 25 túrát szerveznek az előre elkészített éves túraterv alapján. Zalaegerszegen immár többéves hagyomány a postások körében a „nősöknőtlenek" labdarúgómérkőzéssorozat. Élénk itt még a sakkélet, az asztalitenisz, valamint a természetjárás.

Talán nem véletlen, hogy a Pécsi Postaigazgatósághoz tartozó négy megyében ilyen szép eredményekről számolhatnak be a tömegsportbizottságok. Mind a négy megyeszékhelyen nagyon lelkes aktívák dolgoznak, időt, fáradságot nem kímélve szervezik azt az igen sokrétű, változatos, színes versenysorozatot, melynek teljes bemutatására e cikkben nincs is lehetőség. A négy megyeszékhely között talán csak annyi a különbség, hogy Pécs rendelkezik a legjobb lehetőségekkel. E lehetőségeket természetesen ki is kell használni. S a pécsiek egyik legnagyobb érdeme éppen az, hogy rendkívül jól használják ki a sportolásra alkalmas pályákat, és a versenysport mellett szívvel-lélekkel támogatják a tömegsport ügyét. Nincsen a napnak szakasza, amikor ne nyüzsögnének a sporttelep egyik vagy másik pályáján. A pályák ilyen nagymértékű kihasználtsága, persze — és erről is szólnunk kell —, maga után vonja a létesítmények, az épületek állagának nagyobb ütemű romlását. Bizony, egyik-másik sportpálya már felújításra szorul.

A Pécsi Postás Sportegyesület — mint a pécsi postás versenysport és mint a pécsi tömegsport fellegvára — kitűnő kapcsolatokkal rendelkezik mind a bázisszervvel, mind a Postások Szakszervezete mellett működő Postás Tömegsport Bizottsággal.

A Pécsi Postás Sportegyesületet jelenleg 9 tagú elnökség irányítja. A labdarúgó szakosztályban 86-an rúgják a labdát, első csapatuk jelenleg a megyei első osztályban szerepel. Négy edző foglalkozik velük. A férfi és női kosárlabda szakosztálynak 93 tagja van, ők 7 csapatban versenyeznek. A férfiak első csapata az idén került be az NB II-be, a nők, sajnos, éppen ebből az osztályból estek ki az elmúlt évben. A kosarasoknál szintén 4 edző működött. A természetjáró szakosztály 36 tagot számlál. A szakedzők — ez valamennyi versenysportágra vonatkozik — másodállásban dolgoznak. A tömegsportot az 1974-ben létrehozott tömegsport bizottság irányítja, amelyben mind a négy megye képviselői részt vesznek. A tömegsportbizottság jó munkáját dicséri: tavaly az országos kulturális és sportnapon a Pécsi Postaigazgatóság csapata az előkelő 3. helyen végzett.

A Pécsi Postás Sportegyesület működésének anyagi bázisát a postaigazgatóság és a szakszervezeti tanács biztosítja. Az egyesület állami támogatásban nem részesül. A pályafenntartási és -felújítási teendőket a posta szervezi. A sporttelepet százszázalékosan kihasználják.

Természetesen akadnak gondok is. Időnként előfordulnak szervezési hibák, ittott kevés a sportaktíva. A Pécsi Postás Sportegyesületnek évek óta vissza-visszatérő gondja, hogy a sportversenyeken kicsi az érdeklődés, a pályák mentén kis közönség gyűlik össze. A gondok között említendő: a szakosztályi modellek kialakítása még messze van az elképzelttől. Éppen ezért a felkészítés gyakran spontán zajlik le.

Végezetül essék néhány szó a sportegyesület céljairól. A labdarúgók azt tervezik, hogy a megyei első osztály középmezőnyében végeznek az idén. (Számukra, sajnos, nem kis gondot okoz az utánpótlás.) A kosárlabdázók tervei: a férfiak a bentmaradást, a nők az NB II-be való visszajutást tűzték ki célul. A tömegsport-bizottság feladatai között szerepel a tömegsport kiszélesítése, bővítése.

A célok valósak, elérhetők. A Pécsi Postás Sportegyesület vezetői — élükön dr. Pazar Ferenccel, a PSE elnökével — mindent megtesznek azért, hogy pécsi postások az eddigieknél is szebb eredményeket érjenek el. A kitűzött célok eléréséhez természetesen a versenyzők hozáállása céltudatos lelkiismeretes felkészülése, győzni akarása is szükséges.

Tóth Pál György

TORNA MUNKA KÖZBEN

1. Kiindulóhelyzet: haránt-terpeszállás. 1—4. ütem: szökdelés négyszer, majd lábtartáscsere után is négyszer (5—8. ütem).

2. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, karók oldalt. 1—4. ütem: tölcsérkörzés előre nagyobbodó körökkel négyszer, majd hátra folyamatosan kisebbedő körökkel négyszer (5—8. ütem).

3. Kiindulóhelyzet: zárt állás, kezek tarkóra. 1—2. ütem: nyakhajlítás előre kétszer. 3—4. ütem: ugyanaz hátra kétszer.

4. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, magastartás. 1—2. ütem: törzshajlítás előre kétszer. 3—4. ütem: ugyanaz hátra kétszer.

5. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, karok elől. 1—3. ütem: bal karlendítéssel törzsfordítás balra háromszor. 4. ütem: kiindulóhelyzet. 5—8. ütem. ugyanaz ellenkező oldalra.

6. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, karok oldalt. 1—3. ütem: törzsdöntés előre háromszor. 4. ütem: kiindulóhelyzet.

7. Kiindulóhelyzet: zárt állás. 1—3. ütem: guggolásban rugózás háromszor. 4. ütem: térdnyújtással bal láblendítés előre és vissza. 5. ütem: ugyanaz jobb lábbal. 6—8. ütem: laza helybenfutás.

8. Kiindulóhelyzet: terpeszállás. 1—3. ütem: törzshajlítás balra háromszor és taps a fej fölött. 4. ütem: kiindulóhelyzet. 5—8. ugyanaz az ellenkező oldalra.

9. Kiindulóhelyzet: zárt állás. 1. ütem: karlendítés előre magastartásba, lábujjállással. 2. ütem: kiindulóhelyzet.

10. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, magastartás, 1—4. ütem: függőleges törzskörzés balra. 5—8. ütem: ugyanez jobbra.

11. Kiindulóhelyzet: zárt állás, magastartás. 1—4. ütem: karleengedéssel és kilégzéssel guggolásba ereszkedés. 5—8. ütem: karemeléssel és belégzéssel emelkedés kiindulóhelyzetbe.

Tamás Csaba

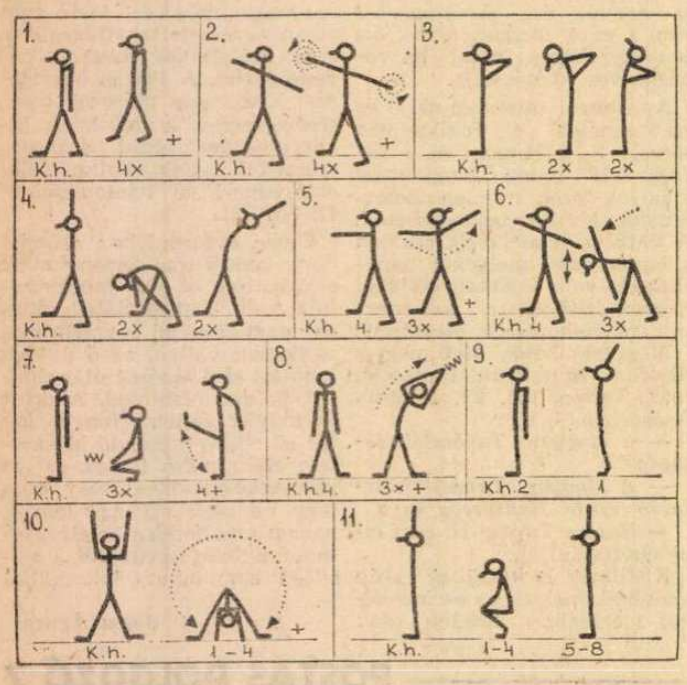

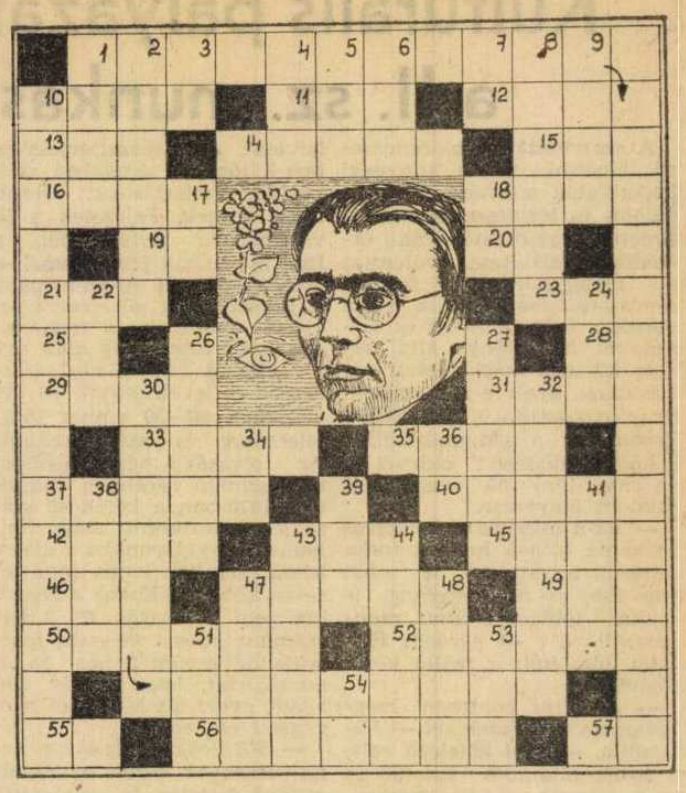

Szabó Lőrinc „A huszonhatodik év" című gyönyörű szonettjeinek (felesége emlékére írta) egyikéből idézünk: *Kereslek, várlak, reménytelenül / de a vágy az emléknek is örül, / s körém fest, rácsnak, édes árnyalak:* — folyt. a vízsz. 1., a függ. 10. és függ. 30. alatt.

VÍZSZINTES

1. Az idézet első része. 10. Angol kedves (fon.). 11. Munkát végző szerkezet. 12. Mókusfajta. 13. Meggyőződés. 14. Európai fővárosból való. 15. Hangszer alkotórésze (ford.). 16. Országgyűléséről híres város. 18. Spanyol pénz. 19. Víztömeg. 20. Olasz névelő. 21. Spray márka. 23. Azonos mássalhangzók. 25. 1050 Rómában. 28. Egyik minisztériumunk névbetűi. 29.... Szuszanyin. 31. Papi méltóság. 33. Csoport, csapat (ném. eredetű szó). 35. Élősködő, dologtalan. 37. Adag. 40. Színművész (Dezső). 42. Férfinév. 43. Kellemes külsővel párosult kedvesség (ford.). 45. Egzotikus állat. 46. Nevada fele. 47. Ritka férfinév. 49. Község (ford.). 50. G-vel az elején krumplifajta. 52. Akiért kitört a trójai háború. 55. A varráshoz szükséges. 56. Feldarabol. 57. Kettős mássalhangzó.

FÜGGŐLEGES

1. Enyém németül. 2. Pusztított. 3. Mutatószó. 4. Latin én. 5. Ló (ford.). 6. A szülők egyike. 7. Hibátlan. 8. Sporteszköz. 9. Női becenév. 10. *Az idézet 2. része.* 17. Skálahang. 18. Görög betű. 22. Meggyőződés. 24. Angol fiú (ford.). 26. Öreg, patinás. 27. Francia forradalmár. 30. *Az idézet 3. része.* 34. Földmunkás teszi. 36. Csonka heg. 38. Adósságot kiegyenlít, (ford.). 39. Szakadék Budán. 41. Névelős öreg. 43. Utód névelővel (ford.). 44. Összevont megyénk egyike. 47. Bibliai személy. 48. Határozószó. 51. Angol sör. 53. Régi súlymérték. 54. Hangtalan záp.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: március 10.

Előző rejtvényünk helyes megfejtése: Aida, Musette, Amnerisz, Csocsoszán, Violetta, Fülöp.

Könyvutalványt nyertek: *dr. Bajusz Ferencné* (Budapest), *Hargitai József* (Nyíregyháza), *Ladics Edina* (Sátoraljaújhely), *Mészáros Irén* (Budapest) és *Venkei István* (Békés).

Közgyűlést tartott a repülő- és ejtőernyős klub

A már hagyományos, minden esztendőben megrendezett népszerű farsangi bálja előtt tartotta meg a Postás Repülő- és Ejtőernyős Klub szokásos évi közgyűlését január 20-án. *Kovács Gyula* klubtitkár ismertette az 1978. évi feladatok végrehajtását. Mint mondotta: amellett, hogy tavaly igen sok MHSZ- és postás rendezvény lebonyolításában segítettek a sportolók, a szakmai feladatoknak is eleget tettek.

A vitorlázó szakosztály 119 üzemnapon 1891 órát repült, s a felszállásokból 44 volt időtartam; 260 a magasság-, 194 pedig a távolsági repülés. Tizenöten teljesítették a B, a C, egy a D vizsga feltételeit. Jól szerepeltek a klubtagok a múlt évi versenyeken, bajnokságokon is. A válogatott versenyzők közül a cseh nemzetközi versenyen *dr. Nagy Sándor* az ötödik, a nők között pedig *Bolla Mária* az első. Ugyancsak ő lett a Magyar Népköztársaság Kupa első helyének birtokosa, valamint a harmadik versenyszám győztese is.

Az ejtőernyősök összesen 1254 ugrást hajtottak végre. Mind az egyéni, mind a csapatversenyeken az elsők között voltak *Horváth László, Horváth Pál, Novák Lajos* és *Majoros József*, aki sporteredményeivel és kiváló oktatói tevékenységével az MHSZ-központ elismerését is kivívta.

Jó munkát végeztek a Budaörsi repülőtéren dolgozó motoros repülőgép-vezető klubtagok is: a szocialista országok IX. motoros műrepülő versenyén csapatban a harmadik helyet szerezték meg, s a világbajnokságon is ott voltak. Múlt esztendei lelkes munkájáért, a VB-n nyújtott teljesítményéért *Witek Péter* megkapta a Műrepülő sport 1978. évi legeredményesebb sportolója címet. A klubtitkár ezután vázolta az 1979-es feladatokat.

A felszólalók közül Domján Kálmán klubelnök, a Vezérigazgatóság beruházási szakosztályvezetője arra kérte a jelenlevőket: mivel a posta a nehéz gazdasági év ellenére sem csökkenti a kulturális, szociális és sportcélokra fordítható pénzt, ne legyen kisebb a klubnak adható támogatás összege sem. Érthető igénye viszont, hogy az égisze alatt működő kubban minél több a postai szerveknél dolgozó fiatal sportoljon. Tegyenek meg hát mindent a régi tagok azért, hogy minél több postás dolgozó sportoljon a klubban.

— si —

POSTAS DOLGOZO

a Postások Szakszervezetének Lapja
Szerkeszti a Szerkesztő bizottság
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146.
Felelős szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428—777.
Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat
Budapest VII., Rákóczi út 54. 1964.
Telefon: 224—819.
Előfizetési díj egy évre: 12.— Ft
A kiadásért felel: DR. SUTH PETER igazgató
79—702. Szikra Lapnyomda.
Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató